

Projekt

**GMINNA STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
NA LATA 2015 - 2025**

Choczewo

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	3
1.1 Struktura dokumentu.....	4
1.2 Powiązanie Strategii z dokumentami strategicznymi.....	5
2. Badania diagnostyczne.....	6
2.1 Charakterystyka gminy Choczewo.....	6
2.2 Diagnoza problemów społecznych w gminie Choczewo.....	14
2.2.1 Pomoc społeczna.....	14
2.2.2 Opieka nad dzieckiem.....	21
2.2.3 Problemy osób starszych.....	22
2.2.4 Bezrobocie.....	24
2.2.5 Niepełnosprawność.....	26
2.2.6 Rozwiązywanie problemów alkoholowych.....	33
2.2.7 Bezpieczeństwo.....	34
3. Najważniejsze problemy społeczne na terenie gminy.....	38
4. Metodologia i opis realizacji badań.....	50
4.1 Wyniki ankiet.....	40
4.2 Analiza SWOT.....	65
5. Podsumowanie.....	69
6. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	72
6.1 Część programowa.....	72
6.2 Źródło finansowania.....	78
6.3 System realizacji.....	78
6.4 System monitoringu i ewaluacji.....	79

1. Wprowadzenie

Strategia jest narzędziem kreowania polityki społecznej, ukierunkowując dostępne instrumenty finansowe i regulacyjne. Strategia obejmuje zagadnienia, na które Samorząd i jego partnerzy w regionie mają rzeczywisty wpływ. Strategia jest selektywna i skoncentrowana na definiowaniu celów i kierunków działania, odzwierciedlając dokonane wybory strategiczne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorców interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany czy też poprawy tych stanów rzeczy i zjawisk występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Dokument charakteryzuje w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne, podejmowane dla poprawy warunków zaspakajania potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku z późniejszymi zmianami.

Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości, między innymi: Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. D.u. z 2015 poz. 163), Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2012 poz. 1356), Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2011 nr 231 poz. 1375), Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.), Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U.z 2015r. poz. 332).

Rozwój społeczny nigdy nie przebiega idealnie i bezproblemowo. Tym trudniejsze okazują się przemiany społeczne im bardziej zmienia się rzeczywistość gospodarcza. Miniony okres charakteryzujący się procesem stopniowego odchodzenia od modelu państwa opiekuńczego, przyczynił się do powstania takich zjawisk jak:

- rozwarstwienie społeczne (biedni – bogaci, pracujący – bezrobotni itp.)
- marginalizacja i wykluczenie społeczne,

- nierówności społeczne w dostępie do pracy, edukacji, kultury, leczenia itd.

Aby właściwie realizować politykę społeczną na poziomie lokalnym należy wziąć pod uwagę przede wszystkim potrzeby lokalnej społeczności, początkowo te najbardziej elementarne, niezbędne dla fizycznego przetrwania, a następnie także potrzeby rozwojowe. Podjęcie powyższych czynności nie jest możliwe bez właściwej diagnozy i zaplanowania niezbędnych do realizacji działań.

1.1 Struktura dokumentu

Do opracowania strategii Zarządzeniem Nr 4/2015 Wójta Gminy Choczewo z dnia 12.01.2015r. powołano zespół do spraw opracowania, monitorowania i ewaluacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, w skład którego weszli przedstawiciele władz gminy, instytucji pomocy społecznej, policji, edukacji, służby zdrowia:

1. Przewodniczący Zespołu: Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Choczewie
2. Zastępca Przewodniczącego: Radny Gminy Choczewo
3. Członek Zespołu: Wójt Gminy Choczewo
4. Członek Zespołu: Pracownik socjalny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Choczewie
5. Członek Zespołu: Funkcjonariusz Komisariatu Policji w Gniewinie
6. Członek Zespołu: Przedstawiciel organizacji pozarządowej
7. Członek Zespołu: Przedstawiciel Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Choczewie
8. Członek Zespołu: Kierownik Gminnego Zespołu Oświaty
9. Członek Zespołu: Kierownik Gminnego Ośrodka Zdrowia w Choczewie.

W procesie tworzenia i aktualizacji strategii przeprowadzono następujące działania:

- konsultacje społeczne,
- badania ankietowe wśród mieszkańców,
- analiza silnych i słabych stron (SWOT),
- diagnoza i identyfikacja podstawowych problemów społecznych Gminy Choczewo,
- ustalenie celów strategicznych, szczegółowych oraz zadań niezbędnych do realizacji.

1.2 Powiązanie strategii z dokumentami strategicznymi

Strategia została utworzona w oparciu o najważniejsze cele w dziedzinie polityki społecznej wyznaczone przez Unię Europejską:

- coroczny wzrost poziomu inwestycji per capita w zasoby ludzkie,
- zmniejszenie populacji zagrożonej ubóstwem,
- promowanie kształcenia ustawicznego,
- tworzenie równych szans dla osób niepełnosprawnych,
- działanie na rzecz równego statusu kobiet i mężczyzn,
- działania na rzecz przyjaznego środowiska pracy,
- działania na rzecz zaangażowania partnerów społecznych w zarządzanie zmianami,
- popularyzacja działalności społecznej biznesu.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wpisuje się w istniejące dokumenty programowe na poziomie kraju, województwa i powiatu.

Przy opracowaniu strategii uwzględniono dokumenty programowe:

- Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015
- Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego do 2020 roku
- Strategię Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020
- Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020
- Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2020
- Lokalną Strategię Rozwoju Gminy Choczewo

W dokumentach tych, priorytetem jest właściwie funkcjonująca rodzina oraz ograniczenie ryzyka ubóstwa wśród pomorskich rodzin, rozwój systemu wspierania rodziny i dziecka. Ważnym tematem jest również ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz profilaktyka i minimalizowanie negatywnych dla rodziny skutków uzależnień.

Władze Gminy Choczewo w Lokalnej Strategii Rozwoju Gminy Choczewo jako misję przyjęły „Nadmorska Gmina Choczewo – bogata, bezpieczna, czerpiąca swoje dochody z turystyki i produkcji zdrowej żywności, kultywująca i tworząca własne tradycje”.

Jako cele strategiczne przyjęto między innymi:

1. Utworzone warunki do działalności, współpracy, rozwoju wszelkiego rodzaju inicjatyw. Ułatwienie możliwości pozyskiwania środków.
2. Duża ilość miejsc pracy poprzez uaktywnienie miejscowej społeczności oraz pozyskanie inwestora zewnętrznego.

2. Badania diagnostyczne

2.1 Charakterystyka gminy Choczewo

Gmina Choczewo położona jest na terenie Pobrzeża Kaszubskiego – w północnej części Województwa Pomorskiego, w Powiecie Wejherowskim.

Zajmuje obszar prawie 19 000 ha, w jej skład wchodzi 31 wsi, w tym 14 sołectkich. W skład gminy wchodzi 14 sołectw: Borkowo Lęborskie, Choczewko, Choczewo, Ciekocino, Gościęcino, Jackowo, Kierzkowo, Kopalino, Łętowo, Sasino, Słajkowo, Słajszewo, Starbienino, Zwartówko. Siedzibą gminy jest wieś Choczewo.

Według danych z 31 grudnia 2012 gminę zamieszkiwało 5 685 osób.

Gmina Choczewo jest jedyną gminą w Powiecie Wejherowskim z bezpośrednim dostępem do morza /17 km linii brzegowej/. Do przebywania i wypoczyniania właśnie na tym terenie zachęca nieskażone morskie powietrze, z dużą zawartością jodu, czyste plaże w Lubiatowie, Sasinie-Stilo i Słajszewie, a także usytuowane malowniczo wśród lasów i zasobne w ryby /liny, szczupaki, węgorze/ jeziora: Choczewskie i Kopalinińskie.

Zarówno nad morzem, jak i nad jeziorami znajdują się urocze kąpieliska i dobrze wyposażone pola namiotowe wraz z zapleczem gastronomicznym. Kolejnym atutem są lasy – czyste i bogate w runo leśne oraz grzyby. Przy drodze z Sasina do Stilo znajduje się, ustanowiony w 1961 roku, rezerwat przyrody „Choczewskie Cisy”. Przedmiotem ochrony jest tu naturalne stanowisko odnawiającego się cisa w wielogatunkowym lesie mieszanym.

Na wysokiej, zalesionej wydmie, 1000 m od linii brzegowej, usytuowana jest jedna z najpiękniejszych na Kaszubach latarni morskich – Stilo. Obiekt udostępniany jest zwiedzającym corocznie, od początku czerwca do końca sierpnia, w godzinach od 10.00 do 18.00.

Wokół latarni rozpościerają się tereny wydymowe, zalesione na obszarze przeszło 300 ha kosodrzewiną, sprowadzoną na teren Gminy Choczewo pod koniec XIX wieku.

Niezaprzeczalne walory turystyczne gminy, jej położenie oraz nieskażone środowisko stały się podstawą do powstania na bazie dotychczasowych gospodarstw rolnych – gospodarstw agroturystycznych, oferujących nie tylko wypoczynek na łonie natury, ale również wyżywienie oparte na własnych produktach. Wśród zamieszkujących tu osób można spotkać wielu pasjonatów – twórców ludowych i profesjonalnych. Gospodarstwa agroturystyczne znajdują się w Sasinie, Słajszewie, Ciekocinie, Choczewie, Kierzkowie,

Kopalinie, Lubiatowie, Gościęcinie. Oferta agroturystyczna obejmuje też „wczasy w siodle”.

Gmina Choczewo ma również ciekawą i bogatą, sięgającą czasów średniowiecza historię, nierozdzielnie związaną z losami Pomorza Gdańskiego i Ziemi Lęborskiej. Charakterystycznym jest to, że właśnie tutaj znajduje się największa ilość zabytkowych dworów i pałaców wraz z zachowanymi kompleksami parkowymi, w których gospodarzami były znane pomorskie rody: Dzięcielskich, Wejherów, Jackowskich, Łętowskich, Krokowskich, Przebendowskich. Niektóre z obiektów, przywrócone do dawnej świetności, otworzyły swoje podwoje dla gości i funkcjonują jako ośrodki wypoczynkowe. Są to: pałac w Starbieniu, gdzie obecnie mieści się filia Kaszubskiego Uniwersytetu Ludowego, pałac w Zwartowie, gdzie znajduje się Ośrodek Wczasowo-Szkoleniowy „Relaks” oraz w Sasinie, w którym mieści się prywatny ośrodek o nazwie: „Pałac Sasino”.

Natomiast w odbudowywanym dworze w Przebendowie ma swą siedzibę Stacja Badania Wędrówek Ptaków Uniwersytetu Gdańskiego.

W Osiekach, Ciekocinie i Zwartowie znajdują się zabytkowe kościoły. Teren gminy sprzyja różnym formom aktywnego wypoczynku: jazda konna, grzybobranie, wędkowanie, myślistwo, turystyka rowerowa i piesza. Do przebywania, wypoczywania i zwiedzania Gminy Choczewo zapraszamy nie tylko latem, gdyż panujący tu klimat oraz proponowana oferta sprzyja turystom przez cały rok.

Dzieje gminy Choczewo

Dzieje obecnej gminy Choczewo w przeszłości nierozdzielnie związały się z losami Pomorza Gdańskiego i Ziemi Lęborskiej.

Osadnictwo rozwinęło się już we wczesnym średniowieczu. Jak wskazują dotychczasowe badania archeologiczne istniały tu grody w Lubiatowie i Osiekach /VII wiek/ oraz osady otwarte w Kopalinie /V-IX wiek/ i Lublewku /XII-XIII wiek/. Ponadto w źródłach pisanych z XIII wieku znajduje się wiadomość o osadzie w Osiekach.

W latach 1308-1309 ziemie te dostały się pod panowanie krzyżackie. Pod względem administracyjnym podporządkowano je komturowi gdańskiemu. Zakon nie zlikwidował istniejącego tu rycerskiego prawa ziemskiego z uwagi na znaczne korzyści materialne.

Zasadniczą zmianą wprowadzoną przez Krzyżaków było oczynszowanie wsi rycerskich, do których zaliczano Biebrowo, Kierzkowo, Lublewo, Lublewko, Jackowo, Starbienio, Sasino, Przebendowo, Borkówko, Zwartowo i Zwartówko. Własnością zakonu stały się Żelazna i Słajkowo. Krzyżacy w 1397 roku lokowali na 10 łanach miejscowość Kurowo, gdzie pierwszym sołtysem był Stefan Lesławicz. Wyrazili również zgodę na założenie młyna i karczmy w Ciekocinie.

Pierwszy dokument o Choczewie pochodzi z 26 maja 1384 roku. Został wystawiony przez wielkiego mistrza Henryka Dusemer von Arffberg. Na jego mocy darowano dwór Choczewo i Strzeszewo pomorskiemu rycerzowi o imieniu Jaško. Kolejnym właścicielem był Mateusz Korzowski, a w roku 1558 dwór stał się własnością Michała Jackowskiego. W połowie XVIII wieku majątek należał do szwedzkiej rodziny Fölkersamb. Jerzy Ernest Fölkersamb był właścicielem Choczewa, Choczewka i Słajkowa. Jego syn Jan Ludwik sprzedał majątek podkomorzemu Filipowi Jerzemu Wejherowi. W roku 1774 dwór kupił podpułkownik Prus Królewskich Jerzy Fryderyk Dziecielski. Rodzina ta władała majątkiem do 1945 roku. Choczewo należało do parafii Osieki. W roku 1940 we wsi zamieszkiwało 599 mieszkańców. Istniała szkoła, kuźnia, karczma, apteka, sklepy, stacja kolejowa. We wsi był lekarz i dentysta.

W XVIII wieku znaczną rolę polityczną odgrywały miejscowe rody Krokowskich, Wejherów, Jackowskich, Łętowskich, Przebendowskich. Przedstawiciele Wejherów i Jackowskich już w XVII wieku byli posłami do sejmiku Rzeczypospolitej. Sytuacja znaczących rodzin stała się trudniejsza w okresie zaborów. Germanizacja przebiegała tu z takim nasileniem jak w Wielkopolsce, na Śląsku i na Mazurach. Wyzwolenie spod niemieckiego panowania przyszło w marcu 1945 roku. Od 7 lipca 1945 roku obszar gminy Choczewo znalazł się w obrębie powiatu lęborskiego województwa gdańskiego /dzisiejszego województwa pomorskiego/.

Administracyjnie Gmina podlega Starostwu Powiatowemu w Wejherowie.

Choczewo – gmina wiejska w województwie pomorskim, w powiecie wejherowskim. W latach 1975-1998 gmina położona była w województwie gdańskim. Według danych z roku 2002 gmina Choczewo ma obszar 183,23 km², w tym:

- użytki rolne: 49%
- użytki leśne: 42%

Gmina stanowi 14,29% powierzchni powiatu.

Tab. 1

Liczba mieszkańców gminy Choczewo w latach 2012 - 2014

Lp.	Dane dot.		Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
1	Liczba	Ogółem	5.685	5.647	5.647
	mieszkańców	W tym kobiety	2.743	2.730	2.730
	gminy:	W tym mężczyźni	2.942	2.917	2.917

Gmina Choczewo skupia bardzo różnorodne funkcje na stosunkowo małym obszarze.

Główne funkcje gminy to:

- mieszkaniowa (zabudowa jednorodzinna),
- turystyka i rekreacja,
- rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo,
- produkcja i usługi komercyjne.

Z racji położenia i szczególnych warunków naturalnych gmina Choczewo jest predysponowana dla rozwoju przede wszystkim funkcji:

- mieszkaniowej
- rekreacyjnej i turystycznej
- funkcji rolniczych związanych z rynkiem zbytu w aglomeracji trójmiejskiej,

Opieka zdrowotna na terenie gminy Choczewo opiera się przede wszystkim na Gminnym Ośrodku Zdrowia w Choczewie, który jako Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej powstał na mocy Uchwały nr VI-37/99 Rady Gminy w Choczewie z dnia 01.06.1999 roku.

Świadczy usługi zdrowotne w zakresie:

1. Podstawowej Opieki Zdrowotnej (POZ):
  - Świadczenia lekarza POZ,
  - Świadczenia położnej POZ,
  - Medycyna szkolna
2. Ambulatoryjnej Opieki Specjalistycznej (AOS):
  - Poradnia ginekologiczno-położnicza,

– Poradnia Medycyny Pracy.

3. Konsultacje ortopedyczne – finansowane przez Urząd Gminy w Choczewie.

Tab. 2

Liczba osób zaoptowanych do Gminnego Ośrodka Zdrowia w latach 2012-2014

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Liczba zaoptowanych pacjentów ogółem	5570	5466	5369
kobiety	2731	2691	2629
Mężczyźni	2839	2775	2740
Dzieci do 18 r.ż	1316	1270	1212
Osoby powyżej 18 r.ż	4254	4196	4157

W GOZ Choczewo zatrudnionych jest:

-na umowę o pracę:

- 2 lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej,
- 3 pielęgniarki,
- Położna,
- pielęgniarka medycyny szkolnej,
- rejestratorka,
- księgowa,
- sprzątaczką,
- kierownik,

-na umowę cywilno-prawną:

- lekarz ginekolog,
- 2 radiologów,
- lekarz z medycyny pracy,
- lekarz ortopeda,
- lekarz podstawowej opieki zdrowotnej

Gminny Ośrodek wraz z Gminą Choczewo realizował darmowe programy profilaktyczne oraz współorganizuje bezpłatne badania profilaktyczne finansowane przez Ministerstwo Zdrowia jak badania mammograficzne, Program Wczesnego Wykrywania Raka Piersi.

Jeśli chodzi o dostęp do pozostałych specjalistów to mieszkańcy gminy korzystają ze specjalistów i poradni specjalistycznych w Pucku, Gdyni, Gdańsku i Wejherowie. W zakresie dostępu do opieki szpitalnej, najbliższymi szpitalami dla mieszkańców gminy są obiekty szpitalne w Pucku, Gdyni, Wejherowie .

Gmina Choczewo prowadzi:

- 1 przedszkole samorządowe
- 1 szkołę podstawową
- 1 zespół szkół (szkoła podstawowa z oddziałami przedszkolnymi i gimnazjum).

Ponadto na terenie gminy funkcjonują dwa niepubliczne punkty przedszkolne oraz jedno przedszkole niepubliczne. Obecnie w placówkach tych kształci się 736 dzieci/uczniów.

W szkołach, przedszkolach oraz punktach przedszkolnych funkcjonujących na terenie gminy Choczewo zatrudnionych jest 71 nauczycieli, z czego 12 w niepełnym wymiarze czasu pracy.

W Zespole szkół im. Unii Europejskiej w Choczewie działa świetlica szkolna, w której zatrudnionych jest 2 pedagogów. Dodatkowo uczniowie szkół prowadzonych przez gminę uczą się języka kaszubskiego.

W szkołach realizowany jest wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz rządowy program „Wyprawka szkolna”. W roku 2014 w ramach dożywiania przygotowywano średnio 270 posiłków dziennie, a z wyprawki szkolnej skorzystało 81 uczniów.

Uczniowie gminy są objęci również pomocą materialną o charakterze socjalnym. Rocznie rozpatrywanych jest ok. 500 wniosków o tę pomoc.

Placówki kulturalne na terenie gminy Choczewo to przede wszystkim biblioteki i koła gospodyń wiejskich. Gminna Biblioteka Publiczna im. Stefana Żeromskiego w Choczewie prowadzi liczne imprezy kulturalne dla mieszkańców i turystów. Biblioteka posiada status instytucji kultury od roku 2000, a swoją działalność prowadzi od roku 1947. Stan księgozbioru na dzień 31.12.2014r. oszacowano na 19.432 książek. W każdym roku zakupywane są nowe woluminy, m.in. w roku 2014 zakupiono 902 woluminy, a w roku 2013 – 816 książek.

Preferencje czytelnicze według danych z biblioteki to przede wszystkim literatura popularno - naukowa, głównie podręczniki akademickie ponieważ duży stopień

czytelników studiuje zaocznie oraz literatura dziecięca na co ma wpływ lokalizacja szkoły w tym samym budynku.

Tab. 3

Liczba czytelników gminy Choczewo w latach 2012 - 2014

Lp.	Dane dot.		Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
1	Liczba czytelników	Ogółem	862	869	864
		W tym dzieci i młodzież	348	466	436
		W tym osoby dorosłe	514	403	428

Biblioteka uczestniczy w projekcie Fundacji Orange „Akademia Orange dla Bibliotek” dzięki czemu biblioteka ma bezpłatny dostęp do internetu oraz jest uczestnikiem projektu Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego „Program Rozwoju Bibliotek”.

Dzięki współpracy z Przedsiębiorstwem Fun English dzieci w wieku 6- 12 lat biorą udział w bezpłatnym kursie komputerowym języka angielskiego.

Gminna biblioteka prowadzi działalność kulturalno – oświatową: wystawy, spotkania literackie, wieczorki poetyckie, konkursy, prezentacje, zajęcia dla dzieci w okresie ferii i wakacji. Dodatkowo realizuje projekt „Nasza gmina czyta dzieciom” oraz warsztaty ruchowe, plastyczne i kulinarne dla najmłodszych czytelników i wiele konkursów.

Życie kulturalne rozwija się również dzięki licznym festynom, imprezom lokalnym, a najważniejsze wieści można przeczytać w gazecie lokalnej „Wieści Choczewskie”, które są redagowane przez Panią Wiolettę Wójcik, a przyjmowane w siedzibie Punktu Informacji Turystycznej w Choczewie.

Lokalne tradycje i obyczaje kultywowane są przede wszystkim wśród członków kół gospodyń wiejskich. Jak również w środowisku szkolnym. W szkołach odbywają się zajęcia z języka kaszubskiego, działają kółka zainteresowań.

Zatrudnienie w bibliotece przedstawia się następująco: Kierownik – 1 etat, bibliotekarz – 1 etat, główny księgowy – ¼ etatu, pracownik gospodarczy ¼ etatu.

2.2 Diagnoza problemów społecznych w gminie Choczewo

Część diagnostyczna zawiera diagnozę problemów społecznych gminy. Diagnoza została oparta na badaniu źródeł zastanych oraz analizie skonstruowanych specjalnie do tego celu ankiet.

2.2.1 Pomoc społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Choczewie funkcjonuje oraz wykonuje swoje zadania między innymi w oparciu o:

1. Ustawę z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2013 r. poz. 594),
2. Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 163) oraz przepisy wykonawcze do niej,
3. Ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.)
4. Ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 r. (Dz.U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 z późn. zm.)
5. Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2015r. poz. 332),
6. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
7. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2012 poz. 1356),
8. Ustawę z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz. U. z 2011 nr 231 poz. 1375)

Według ustawy o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2.1). Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb oraz umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 3.1).

Do obowiązków GOPS-u należy:

1. Prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej, praca socjalna;
2. Bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń (w tym organizowanie opieki w domu poprzez specjalistyczne usługi i specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi);
3. Zadania własne gminy wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
5. Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych i funduszu alimentacyjnym;
6. Współpraca z organizacjami i instytucjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym;
7. Aktywizowanie środowiska lokalnego.

Zatrudnienie służb społecznych w gminie Choczewo w roku 2014 przedstawia się następująco:

- kadra kierownicza – 1 os
- pracownicy socjalni – 3 etaty
- asystent rodziny – 1 os

Ponadto w gminie działa:

- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 5 członków
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Choczewie – 9 członków.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników. Zapis ten jest zrealizowany w gminie Choczewo ponieważ liczba mieszkańców wynosiła na koniec roku 2014 – 5.647 osób, a Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia 3 pracowników socjalnych ze środków własnych.

Gmina Choczewo dysponuje Warsztatami Terapii Zajęciowej. Posiada świetlice środowiskowe, socjoterapeutyczne oraz korzysta ze wsparcia powiatu w zakresie

umieszczania w domach pomocy społecznej. Gmina nie prowadzi gminnego domu pomocy społecznej ani nie posiada miejsc schronienia dla osób bezdomnych.

W GOPS Choczewo zrealizowano w roku 2012 świadczenia:

1. Przyznano 61.130 świadczeń w łącznej wysokości 889.194,00 zł - zadania pomoc społeczna
2. Przyznano 4.748 świadczeń w łącznej wysokości 1.672.642,00 zł - inne rodzaje pomocy (zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych, świadczenia opiekuńcze, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia z FA)

W roku 2013:

1. Przyznano 62.390 świadczeń w łącznej wysokości 894.599,00 zł - pomoc społeczna
2. Przyznano 4.566 świadczeń, na kwotę 1.501.453,00 zł pomocy (zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych, świadczenia opiekuńcze, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia z FA)

W roku 2014:

1. Przyznano 52.939 świadczeń w łącznej wysokości 1.197.022,00 zł pomoc społeczna
2. Przyznano 4.780 świadczeń, na kwotę 1.574.597,00 zł pomocy (zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych, świadczenia opiekuńcze, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia z FA)

Problemy społeczne, z powodu których udzielana jest pomoc są wskazane w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej. Należy pamiętać, iż w jednej rodzinie może występować jednocześnie kilka problemów, w tym: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizm, itd. uprawniających do korzystania ze świadczeń (pieniężnych i niepieniężnych).

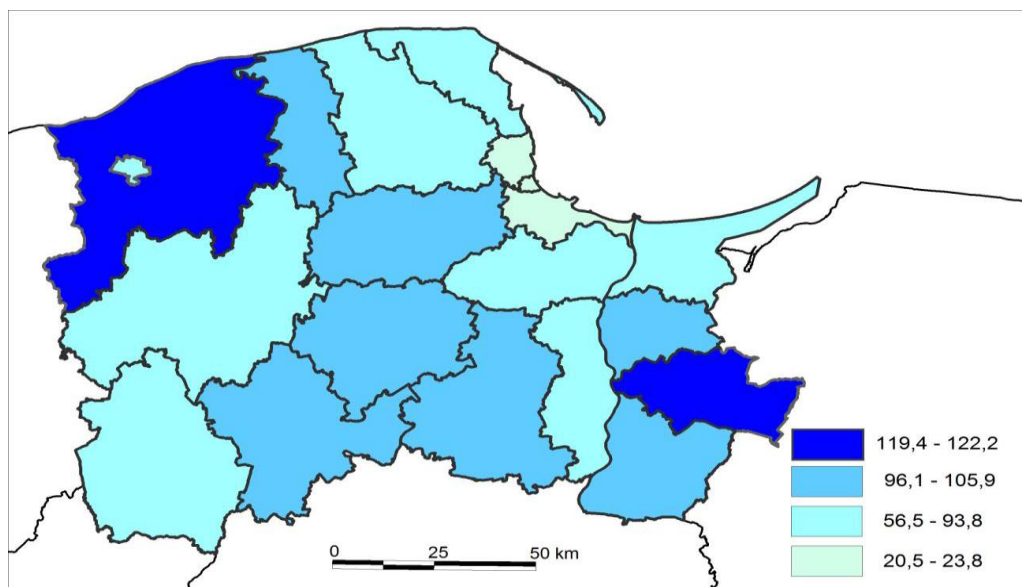
Stały wzrost poziomu ubóstwa wśród rodzin mieszkańców województwa pomorskiego, skutkuje obniżaniem się ich poziomu życia. Ubóstwo jest najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej. Polska przyjęła na siebie zobowiązanie wobec UE minimalizacji skali ubóstwa o 1,5 miliona osób (strategia Europa 2020 – cel 9). Obliguje to nas do podjęcia odpowiednich działań w tym zakresie.

W województwie pomorskim w roku 2012 ze świadczeń pomocy społecznej korzystało 120 965 osób. Na 2013 rok prognozowany był wzrost do 124 840. Problem ubóstwa w roku 2009 był powodem udzielanego wsparcia dla 49 105 rodzin, natomiast w roku 2012 zanotowano wzrost do 52 033 rodzin, a prognoza na rok 2013 wynosiła aż 53 406. Wzrosła również liczba osób długotrwale korzystających z tego rodzaju pomocy z 31 022 w 2009 roku do 42 886 w 2011, przy wzroście w 2012 roku do 43 608. W 2011 roku 94 799 osób korzystało ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa. Wśród ogólnej liczby osób korzystających pomocy społecznej stanowi to 67,72%.

Z porównania sytuacji w województwie pomorskim i w Polsce traktowanej jako całość widać, że zagrożenie ubóstwem, we wszystkich jego aspektach, było niższe w analizowanym regionie, niż kraju. Tym niemniej notowane są znaczące różnice wewnątrz województwa pomorskiego.

Miarą niewystarczalności zasobów finansowych będących do dyspozycji gospodarstw domowych, co zmusza/uprawnia je do korzystania z pomocy finansowej, jest odsetek gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej. Najwyższy odsetek gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w 2010 r. odnotowano w powiecie słupskim (19,7%). Oznacza to, że aż co piąte gospodarstwo korzystało w danym roku z pomocy społecznej. Wysoki wskaźnik odnotowano także w powiatach: kwidzyńskim (18,0%) i człuchowskim (17,9%). Natomiast najniższy odsetek gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w 2010 r. zanotowano w Gdańsku (4,8%), gdzie z pomocy społecznej korzystało co dwudzieste gospodarstwo domowe. Ponadto niskie wskaźniki odnotowano też w Gdyni (5,3%) i Sopocie (6,3%).

Według danych uzyskanych z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego – liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej ze strony gminnych ośrodków z powodu ubóstwa, liczona na 1000 mieszkańców w podziale na powiaty, stan 2010 r. przedstawia się następująco.

Najliczniejszą grupę świadczeniobiorców pomocy społecznej w roku 2011 stanowiły osoby otrzymujące pomoc z powodu bezrobocia i ubóstwa. Powody te są od siebie uzależnione, często osoby korzystające ze wsparcia pomocy społecznej korzystają również z pomocy instytucji rynku pracy. Relację tę potwierdza jeden ze wskaźników zawartych w ocenie zasobów pomocy społecznej, tj. wskaźnik pomocy z powodu *bezrobocia* który w roku 2011 wyniósł 52%, co oznacza, że w ogólnej liczbie osób korzystających z pomocy społecznej 52% stanowiły osoby korzystające z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia. Wskaźnik ten w analizowanym okresie wzrósł aż o 5% (w 2009 roku wyniósł 47%).

Jednym z ważniejszych problemów województwa pomorskiego jest brak systemowego wsparcia w obszarze aktywizacji pomorskich zasobów pracy, czyli zarówno biernych zawodowo jak i bezrobotnych.

W grudniu 2012r. 114,6 tysięcy mieszkańców województwa pomorskiego dotkniętych było bezrobociem. Stopa bezrobocia wynosiła 13,4% i była porównywalna z wartością krajową (13,4%). W tym samym okresie w Polsce zarejestrowanych było 2.136,8 bezrobotnych. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że miesięczna stopa bezrobocia zarówno na poziomie kraju, jak i województwa, przybiera rozkład sinusoidalny – zmniejszając się w sezonie letnim. Jest to skutkiem wzrostu zatrudnienia w usługach oraz w rolnictwie. Dane pokazują po raz kolejny spadek stopy zatrudnienia po okresie letnim.

Najliczniejszą grupę świadczeniobiorców pomocy społecznej w roku 2011 stanowiły osoby otrzymujące pomoc z powodu bezrobocia i ubóstwa. Powody te są od siebie

uzależnione, często osoby korzystające ze wsparcia pomocy społecznej korzystają również z pomocy instytucji rynku pracy.

Jeżeli chodzi o sytuację osób korzystających z pomocy społecznej w gminie Choczewo to przedstawia się następująco:

Tab. 4

Powody przyznania pomocy

Powód/rok/liczba rodzin	2012	2013	2014
Ubóstwo	273	282	190
Niepelnosprawność	166	157	181
Bezrobocie	162	184	220
Długotrwała lub ciężka choroba	140	173	168
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	129	134	138
Potrzeba ochrony macierzyństwa	48	49	46
Alkoholizm	22	23	23

Tab. 5

Świadczeniobiorcy wg wybranych kategorii (ilość świadczeń)

Forma wsparcia	2012	2013	2014
zasiłek stały	1073	1247	1235
zasiłek okresowy	467	566	486
Zasiłek celowy	430	367	636
Ogółem	1970	2180	2357

oraz

Forma wsparcia	2012	2013	2014
Specjalne usługi opiekuńcze – zadania zlecone	0	0	0
Usługi opiekuńcze	33	34	43

Charakterystyka grup społecznie wrażliwych wg cech opisanych przy kryterium podmiotowym (na dzień dzisiejszy, wg danych z pomocy społecznej):

- Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych - 138
- Cudzoziemcy – 0
- Osoby bezrobotne – 220
- Ludzie starzy – 43
- Osoby niepełnosprawne – 181
- Rodziny niepełne – 53
- Rodziny wielodzietne – 35
- Osoby opuszczające zakłady karne – 5
- Ludzie bezdomni – 8

Kierunki działania

Dotychczasowe działania dotyczące polityki rozwoju w sferze społecznej zbyt mocno akcentowały aspekt ekonomiczny (zwłaszcza związany z rynkiem pracy). Zbyt małą wagę przywiązywano do uwarunkowań wynikających z zagrożeń funkcjonowania rodziny, uzależnień i innych obszarów społecznego wykluczenia.

Wskazane jest przy planowaniu działań strategicznych kładzenie większego akcentu na działania związane ze sferą społeczną, zwłaszcza w zakresie zagrożeń związanych z prawidłowym funkcjonowaniem rodzin mieszkańców naszego województwa zwłaszcza w zakresie zagrożenia ubóstwem i bezrobociem.

Konieczna jest kontynuacja działań zmierzających do profesjonalizacji kadr pomocy społecznej, w oparciu o system szkoleń i doradztwa specjalistycznego. Jego działanie przekłada się bezpośrednio na zwiększenie efektywności i jakości pracy pracowników. Z uwagi na specyfikę pracy oraz złożoność i skalę problemów rodzin klientów pomocy społecznej, wskazane jest umożliwianie jednostkom pomocy społecznej pozyskiwanie optymalnego poziomu zatrudniania pracowników - zwłaszcza pracowników socjalnych i asystentów rodzin w zależności od występujących potrzeb. Dopiero dostosowane do możliwości, obciążenie pracą gwarantuje kompleksowość działań na rzecz klientów.

Kolejnym elementem będącym uzupełnieniem i alternatywą dla działań zinstytucjonalizowanego systemu wsparcia jest rozwój wolontariatu oraz partnerstw lokalnych na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznego. Dbanie o rozwój tego typu

inicjatyw i zachęcanie do ich powstawania wpłynie pozytywnie na kształtowanie się postaw obywatelskich i zwiększy rolę środowiska lokalnego w proces wspierania jego potrzebujących członków.

Jeżeli chodzi o korzystanie z pomocy społecznej w gminie Choczewo to w roku 2012 najwięcej rodzin skorzystało z pomocy z powodu ubóstwa – 273 rodziny (810 osób w tych rodzinach). Co jest spójne z danymi dotyczącymi województwa pomorskiego. W kolejnych latach tj. w roku 2013 w gminie Choczewo z powodu ubóstwa skorzystały już 282 rodziny (795 osób), natomiast w roku 2014 liczba rodzin korzystających z powodu ubóstwa wyniosła 190 (529 osób).

W gminie Choczewo z powodu bezrobocia skorzystało w roku 2012 aż 162 rodziny, w kolejnym 2013 – 184 rodziny, w 2014 – 220 rodzin. Jak wynika z powyższego liczba rodzin, które korzystają z tego powodu systematycznie wzrasta.

Kolejnym powodem przyznania pomocy w roku 2014 była niepełnosprawność, długotrwała choroba oraz bezradność opiekuńczo – wychowawcza.

2.2.2 Opieka nad dzieckiem

W Gminie Choczewo funkcjonują placówki oświatowe publiczne. Gmina prowadzi 1 przedszkole publiczne, 1 szkołę podstawową i 1 zespół szkół .

Praca szkół wspomagana jest przez Powiatową Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Wejherowie oraz Gminną Bibliotekę Publiczną.

Wszystkie placówki współpracują z Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej i organizacjami pozarządowymi.

Wszystkie placówki prowadzą dożywianie uczniów oraz przyłączają się do ogólnopolskich kampanii na rzecz wspierania dzieci.

Szkoły starają się dostrzegać i organizować wszelkie formy pomocy, jak:

- zapewnienie opieki podczas pobytu dzieci i młodzieży w szkole,
- dostosowanie godzin pracy szkoły do potrzeb uczniów,
- zajęcia świetlicowe,
- zajęcia w świetlicy socjoterapeutycznej,
- opracowanie regulaminu dyżurów nauczycielskich,
- spotkania pedagogów oraz wychowawców z uczniami potrzebującymi pomocy (rozmowy indywidualne)
- pełen nadzór nad uczniami dojeżdżającymi,

- przeprowadzanie pogadarek nt. "Zachowanie bezpieczeństwa podczas wsiadania i wysiadania z autobusu oraz prawidłowego korzystania z tych środków lokomocji.

Ogół szkół oferuje uczniom zajęcia dodatkowe, różnorodne tematycznie koła zainteresowań, szkolne koło sportowe, a dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rewalidacyjne, socjoterapeutyczne i gimnastykę korekcyjną.

Ponadto szkoły korzystają z różnych programów z funduszy europejskich oraz z budżetu państwa.

W roku 2014 zgodnie z informacjami statystycznymi GOPS Choczewo z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa skorzystało ogółem 46 rodzin. Natomiast z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego skorzystało ogółem 138 rodzin, w tym rodziny niepełne to 53 rodziny a rodziny wielodzietne to 23. Liczba rodzin z dziećmi wymagających wsparcia systematycznie wzrasta. Wzrasta też liczba dzieci zagrożonych odbiorem od rodziców biologicznych i umieszczeniem w pieczy zastępczej na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 176 ww. ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny. Taki program w gminie Choczewo jest aktualnie opracowywany. Program zakłada m.in. wspieranie rodziny przeżywającej kryzys oraz mającej trudności opiekuńczo – wychowawcze poprzez zatrudnienie asystenta rodziny, sieć wsparcia środowiskowego oraz poradnictwo.

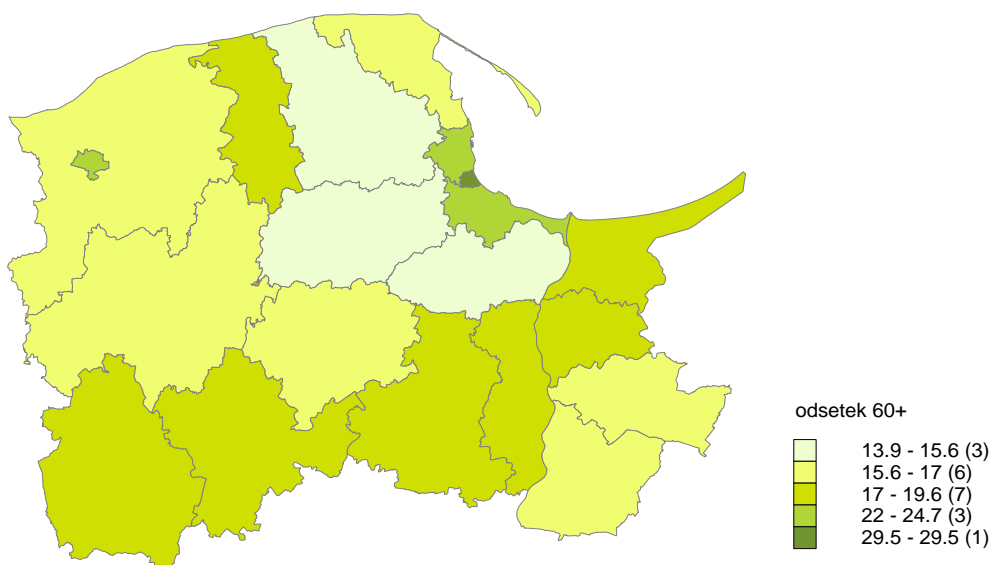
2.2.3 Problemy osób starszych

Stopa starości w województwie pomorskim wynosiła w roku 2011 18,9% (odsetek osób w wieku 60+). Populacja województwa pomorskiego na tle kraju jest znacząco młodsza i proces starzenia się społeczeństwa przebiega mniej dynamicznie, co należy uznać za pozytywne zjawisko.

Mimo tego prognozy wskazują, że do 2035 roku (w porównaniu z 2015) w pomorskim stopa starości wyniesie już 28,1%, a w tej populacji coraz większy odsetek stanowić będą osoby powyżej 75 roku życia. Proces starzenia się społeczeństwa jest zróżnicowany geograficznie. Najwyższe odsetki osób w wieku powyżej 60 roku życia odnotowują największe miasta województwa: Sopot, Gdańsk, Gdynia i Słupsk. Najmłodszymi

powiatami są natomiast powiat kartuski i gdański. Prognoza wskazuje, że do 2035 do najstarszych demograficznie powiatów dołączy również powiat nowodworski.

Stoпа starości (odsetek osób wieku 60 lat i więcej) w 2011 r. według powiatów

W województwie pomorskim stan zdrowia populacji osób w wieku powyżej 50 lat jest zbliżony do średniej dla Polski. Szacuje się, że ok. 57 tys. osób starszych może wymagać wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności w postaci usług opiekuńczych, które mogą być wykonywane przez członków rodziny (co ma miejsce w większości przypadków), osoby spoza rodziny w prywatnych mieszkaniach oraz w postaci opieki zakładowej. W 2011 z dwóch ostatnich usług skorzystało 5,5 tys. osób w ramach systemu pomocy społecznej.

Problemem województwa pomorskiego (podobnie jak całego kraju) jest problem z dostępem do opieki geriatrycznej (w województwie jest tylko 5 łóżek geriatrycznych i 15 lekarzy o specjalności geriatra). Taki stan rzeczy wymaga podjęcia działań na rzecz zwiększenia dostępu do opieki stacjonarnej dla osób starszych, jak również wsparcia rodzin w opiece nad osobami starszymi. Jednocześnie należy podjąć działania na rzecz zwiększenia dostępu do opieki geriatrycznej na terenie województwa pomorskiego. Problem ten jest zauważalny również na terenie gminy Choczewo, gdzie nie ma przychodni geriatrycznej. Brak również domu pomocy społecznej na terenie gminy. Mieszkańcy w sytuacji konieczności umieszczenia w domu pomocy społecznej mogą skorzystać z oferty powiatowych domów pomocy społecznej.

Osoby starsze mieszkające na terenie województwa pomorskiego, podobnie jak w skali kraju, uzyskują stabilne dochody z systemu zabezpieczenia społecznego, które stanowią

podstawę ich bezpieczeństwa socjalnego. Wysokość świadczeń społecznych wypłacanych mieszkańcom województwa nie odbiega w istotny sposób o przeciętnego krajowego poziomu. Tym samym ta kategoria wiekowa jest relatywnie mało zagrożona ubóstwem. Jeżeli chodzi o system korzystania z pomocy to osoby starsze korzystają przede wszystkim z usług opiekuńczych świadczonych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

W roku 2014 aż 43 osoby skorzystały z pomocy w formie usług organizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Choczewie. Liczba emerytów i rencistów, którzy skorzystali ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w roku 2012 kształtuje się na poziomie 53 rodzin, w tym 134 osoby w tych rodzinach. W roku 2013 skorzystało 78 rodzin z liczbą osób w rodzinach – 135, natomiast w 2014 roku skorzystało ze wsparcia 53 rodzin, w których było 114 osób.

Problemy osób starszych są niezwykle istotne i konieczne jest poświęcenie im większej uwagi oraz doskonalenie istniejącego systemu wsparcia dla tej grupy osób. Szczególnie istotne wydaje się wspieranie tworzenia infrastruktury przeznaczonej dla osób starszych, zarówno w zakresie form dziennych jak i całodobowych, takich jak Dzielne Domy Pomocy Społecznej, Kluby Seniora czy Domy Pomocy Społecznej, Uniwersytety III Wieku. Niezbędne wydają się również promowanie działań na rzecz rozwoju usług opiekuńczych przeznaczonych dla osób starszych, z uwzględnieniem sektora ekonomii społecznej. Wspieranie różnych form aktywności osób starszych (edukacyjne, kulturalne, sportowe).

2.2.4 Bezrobocie

Bezrobocie w gminie Choczewo jest istotną kwestią społeczną. Liczba osób korzystających ze wsparcia społecznego z powodu bezrobocia wciąż wzrasta. Konieczne jest zastosowanie nowych narzędzi pracy minimalizujących skutki bezrobocia w gminie.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Pucku stan zarejestrowanych bezrobotnych w poszczególnych gminach i miastach powiatu na koniec roku 2012 przedstawiał się następująco:

Tab. 6

Stan zarejestrowanych bezrobotnych w poszczególnych gminach i miastach powiatu

Nazwa gminy	Liczba mieszkańców	L. bezrobotnych		Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców
		ogółem	W tym kobiet	
Miasto Reda	22 844	938	601	4,11%
Miasto Rumia	46 637	1 467	829	3,15%
Miasto Wejherowo	48 337	2 261	1 280	4,68%
Gmina Choczewo	5 752	326	155	5,67%
Gmina Gniewino	7 422	336	197	4,53%
Gmina Linia	6 245	236	134	3,78%
Gmina Luzino	14 771	627	373	4,24%
Gmina Łęczyce	11 862	578	330	4,87%
Gmina Szemud	16 238	458	244	2,82%
Gmina Wejherowo	22 920	994	576	4,34%
Powiat Wejherowski	203 028	8 221	4 719	4,05%

Jak wynika z powyższego zestawienia gmina Choczewo ma najwyższy procent liczby bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców w Powiecie Wejherowskim.

W październiku 2012 roku w województwie pomorskim aż 107 tysięcy mieszkańców dotkniętych było bezrobociem. Stopa bezrobocia wynosiła 12,6% i była porównywalna

z krajową, która wynosiła 12,5%. Pragnę zaznaczyć, iż miesięczna stopa bezrobocia zarówno na poziomie kraju jak i województwa, przybiera rozkład sinusoidalny – zmniejszając się w sezonie letnim. Jest to skutkiem wzrostu zatrudnienia w usługach i rolnictwie. Cecha ta dotyczy również gminy Choczewo, gdzie osoby bezrobotne podejmują sezonowe zatrudnienie przy obsłudze turystów, w rolnictwie i innych pracach sezonowych. Według danych z ROPS Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego najliczniejszą grupę świadczeniobiorców pomocy społecznej w roku 2011 stanowiły osoby otrzymujące pomoc z powodu bezrobocia i ubóstwa. Również w gminie Choczewo liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia jest bardzo duża. W 2011 roku z powodu bezrobocia skorzystały 162 rodziny, w 2013 – 184 rodziny, natomiast w 2014 roku zauważalny jest wzrost liczby rodzin korzystających z tego powodu do aż 220.

47% osób bezrobotnych w gminie Choczewo stanowią kobiety.

2.2.5 Niepełnosprawność

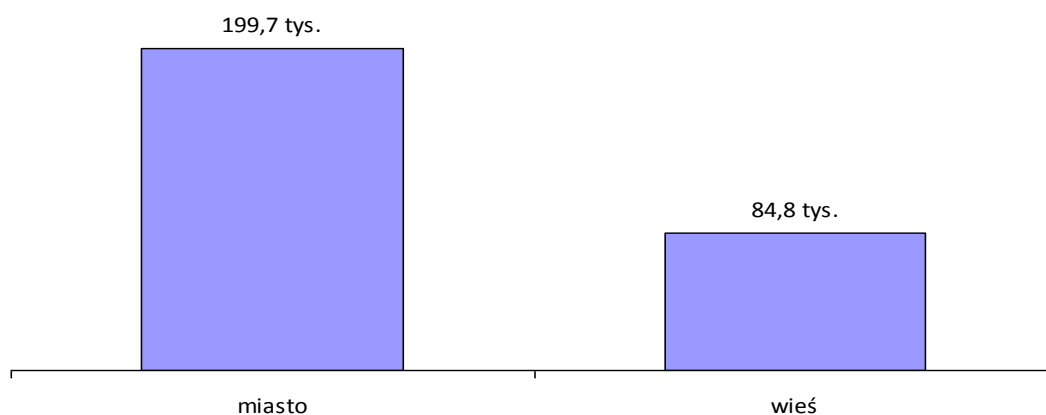
Sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych jest uwarunkowana szeregiem specyficznych ograniczeń wynikających z określonych dysfunkcji organizmu. Skutkuje to również tym, że osobom niepełnosprawnym relatywnie trudniej jest borykać się z różnymi obiektywnymi trudnościami będącymi doświadczeniem praktycznie wszystkich ludzi.

W efekcie poszczególne aspekty życia w różny sposób i w różnym stopniu mogą odbiegać od sytuacji pozostałych osób (tj. nie dotkniętych jakąkolwiek niepełnosprawnością). Wymagają jednocześnie, co jest stwierdzeniem dość oczywistym, znacznie więcej wsparcia ze strony otoczenia oraz wyspecjalizowanych instytucji pomocy społecznej.

Gmina Choczewo nie posiada gminnego programu wsparcia osób niepełnosprawnych, bazuje natomiast w działaniach na Powiatowy Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wejherowskim. W Powiecie działa również Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych.

Według spisu powszechnego z 2011 roku w województwie pomorskim, mieszkało **284,5 tys.** osób niepełnosprawnych. Stanowiło to tym samym **12,5 %** ludności całego województwa. Tym samym osoby e stanowiły 12,5 % mieszkańców województwa. Większość osób niepełnosprawnych to kobiety – 152,6 tys. (52,6 %), niepełnosprawnych mężczyzn było 131,9 tys. (46, 4 %). Większość pomorskich niepełnosprawnych

zamieszkuje, miasta -199,7 tys. osób. Na wsi według spisu zamieszkiwało 84,8 tys. osób niepełnosprawnych.

Większość osób niepełnosprawnych (59,4 %) stanowiły osoby niepełnosprawne według statusu prawnego i biologicznego. Znaczną grupę (29,8 %) stanowiły również, osoby nie posiadające prawnego statusu osoby niepełnosprawnej, ale będące faktycznie niepełnosprawne. Spis powszechny odnotował również osoby posiadające jedynie status prawny osoby niepełnosprawnej (10,8%).

W kontekście dostępu osób niepełnosprawnych do różnych szczebli edukacji należy bez wątplenia zwrócić uwagę na podstawową barierę zidentyfikowaną przez respondentów, w postaci braku wiary osób niepełnosprawnych we własne siły i możliwości. Niestety, negatywnie oddziałuje także brak zrozumienia potrzeb kształcenia ze strony osób z najbliższego otoczenia. Wśród pozostałych ograniczeń zwrócono uwagę na bariery techniczne, na niedopasowanie oferty do oczekiwań osób niepełnosprawnych (zwłaszcza w kontekście ich sytuacji na rynku pracy) oraz niedoinformowanie w zakresie możliwości doksztalcenia.

Sposobem na podniesienie poziomu uczestnictwa osób niepełnosprawnych w systemie kształcenia jest szeroko rozumiane wsparcie, które powinno mieć postać stypendiów i pomocy w nauce. Istotne jest również szersze udostępnianie informacji na temat możliwości kształcenia. Wyraźnie akcentowaną przez respondentów potrzebą w zakresie dostępu do edukacji jest przy tym umożliwienie osobom niepełnosprawnym szerszego dostępu do różnego rodzaju szkoleń, kursów przygotowania zawodowego oraz staży dających szansę na zdobycie doświadczenia zawodowego i zaistnienie na rynku pracy.

Istotną kwestią jest sytuacja osób niepełnosprawnych na pomorskim rynku pracy. Należy tu przede wszystkim podkreślić, że z roku na rok systematycznie rośnie liczba osób

niepełnosprawnych zarejestrowanych jako bezrobotne, jak również ich udział w ogólnej liczbie osób bezrobotnych (z 2,9% w 2005 roku, do 6,3% udziału w 2011 roku). Ma to związek z postępującymi zjawiskami kryzysowymi w polskiej i europejskiej gospodarce.

Tab. 7

Osoby niepełnosprawne zarejestrowane jako bezrobotne w województwie pomorskim
(w nawiasie przy nazwie powiatu podana jest stopa bezrobocia na 30 IX 2011 r.)

Powiat	niepełnosprawni zarejestrowani jako bezrobotni						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	VIII 2011
Województwo (11,7%)	4660	4343	3855	3985	5547	6043	6135
bytowski (20,6%)	127	150	135	184	225	236	213
chojnicki (17,8%)	302	291	268	290	413	410	418
człuchowski (22,7%)	231	233	231	198	212	237	238
gdański (ziemski) (7,4%)	94	70	62	60	122	172	182
kartuski (10,0%)	137	157	153	151	218	227	226
kościerski (13,8%)	100	94	86	97	145	132	186
kwidzyński (15,1%)	170	172	140	170	220	219	244
łęborski (17,7)	291	277	204	217	276	268	199
malborski (23%)	313	248	227	237	299	257	266
nowodworski (25,4%)	94	72	68	76	91	92	83
pucki (11,4%)	85	74	74	69	104	124	104
słupski (ziemski) (21,5%)	292	301	309	269	403	441	440
stargardzki (18,4%)	439	354	329	343	429	420	430
sztumski (24,5%)	52	63	41	59	65	73	83
tczewski (13,0%)	365	327	279	227	339	313	290
wejherowski (14,2%)	175	172	185	291	404	481	520
Gdańsk (5,1%)	475	363	323	316	548	761	760
Gdynia (5,1%)	357	327	233	252	406	479	505

Słupsk (11,7%)	498	548	454	432	569	626	691
Sopot (3,6%)	63	50	54	47	69	75	57
Powiat	niepełnosprawni zarejestrowani jako bezrobotni w ogólnej liczbie osób bezrobotnych (%)						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	VIII 2011
Województwo (11,7%)	2,9	3,4	4,4	5,9	5,5	5,8	6,3
bytowski (20,6%)	1,2	1,6	2,1	3,2	3,4	3,5	3,4
chojnicki (17,8%)	3,1	3,3	4,3	5,7	6,2	5,8	6,3
człuchowski (22,7%)	3,5	4,2	5,6	4,6	4,2	4,6	5,0
gdański (ziemski) (7,4%)	2,3	2,7	4,1	5,9	5,6	6,8	7,8
kartuski (10,0%)	2,0	3,1	4,6	6,4	5,8	5,0	5,3
kościerski (13,8%)	1,8	1,8	2,2	3,0	3,6	3,2	5,1
kwidzyński (15,1%)	2,4	3,1	3,6	5,3	4,9	5,4	4,7
łęborski (17,7)	4,2	4,3	4,4	5,7	6,3	5,9	5,1
malborski (23%)	4,8	4,6	5,2	6,8	6,6	5,6	5,8
nowodworski (25,4%)	2,0	1,7	2,0	2,9	2,8	2,6	2,9
pucki (11,4%)	1,6	1,8	2,5	3,3	3,4	3,9	4,0
słupski (ziemski) (21,5%)	2,5	3,2	4,6	5,6	5,9	6,2	6,5
stargardzki (18,4%)	3,3	3,2	4,1	5,9	4,9	5,0	5,5
sztumski (24,5%)	1,0	1,7	1,8	2,8	2,0	2,5	2,8
teczewski (13,0%)	3,8	3,9	4,1	5,9	5,8	5,8	5,9
wejherowski (14,2%)	1,9	2,7	4,2	7,2	5,5	5,7	6,8
Gdańsk (5,1%)	2,5	3,1	4,5	6,5	5,8	7,0	7,5
Gdynia (5,1%)	4,3	5,3	9,1	11,0	7,5	8,6	10,0
Słupsk (11,7%)	5,6	9,4	11,8	15,4	12,1	12,3	14,3
Sopot (3,6%)	5,0	5,8	12,9	13,9	9,4	10,4	8,7

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku

Według danych udostępnionych przez Wojewódzki Urząd Pracy, różnice w natężeniu bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych są determinowane przestrzenią (od kilkudziesięciu osób w powiecie sztumskim do ponad siedmiuset w Gdańsku); rodzajem niepełnosprawności (bezrobotne osoby niepełnosprawne to przede wszystkim osoby z dysfunkcjami ruchowymi, intelektualnymi i neurologicznymi); wiekiem (najbardziej na bezrobocie narażone są osoby w wieku od 45 r.ż.) oraz poziomem wykształcenia (najmniejszy udział wśród niepełnosprawnych zarejestrowanych jako bezrobotni mają osoby z wykształceniem wyższym – osób tych jednak przybywa względnie częściej niż pozostałych, zwłaszcza z wykształceniem gimnazjalnym czy podstawowym).

Podstawowym źródłem informacji o wolnych miejscach pracy dla osób niepełnosprawnych są znajomi oraz pracownicy socjalni. Z przeprowadzonego badania wynika, że największe znaczenie w zakresie wsparcia udzielanego osobom niepełnosprawnym na rynku pracy przypisywane jest urzędowi pracy. Dużą rolę pod tym względem odgrywają także różnego typu instytucje pomocy społecznej. Zwraca natomiast uwagę niska skuteczność agencji zatrudnienia i firm HR-owych.

W województwie pomorskim realizowanych jest szereg programów mających na celu aktywizację osób niepełnosprawnych na rynku pracy. Mają one na celu tworzenie miejsc aktywizacji zawodowej, organizację szkoleń, prace interwencyjne czy usługi doradztwa indywidualnego. Skala zaangażowania osób niepełnosprawnych w poszczególne formy wsparcia jest jednak niewielka bądź trudna do zidentyfikowania z uwagi na fakt niewydziałania ich jako odrębnej grupy beneficjentów objętych programem.

Największą barierą dostępu osób niepełnosprawnych do pomorskiego rynku pracy jest niewystarczająca liczba ofert zatrudnienia, zwłaszcza poza dużymi miastami. Wśród pozostałych barier najczęściej wymieniana była ograniczona mobilność osób niepełnosprawnych oraz niedopasowane ich kwalifikacji do potrzeb lokalnego rynku pracy. Pewna grupa barier ma także charakter „miękkiej”, np. brak wiary osób niepełnosprawnych we własne możliwości, strach przed utratą świadczeń przez podjęcie pracy zarobkowej, czy niechęć ze strony pracodawców do ich zatrudniania. Wśród głównych postulatów zmierzających do poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych na pomorskim rynku pracy, znajdują się takie propozycje jak: umożliwienie podejmowania pracy w domu (telepraca, chałupnictwo) oraz promocja samej idei zatrudnienia osób niepełnosprawnych w ramach kampanii społecznych.

Ważną rolę w życiu osób niepełnosprawnych pełni także rehabilitacja zawodowa i społeczna, która warunkuje ich sytuację w różnych przejawach życia społecznego,

ich sytuację na rynku pracy, itp. Potencjał województwa pomorskiego w omawianym zakresie buduje 45 Warsztatów Terapii Zajęciowej, 2 Zakłady Aktywizacji Zawodowej oraz 13 Centrów Integracji Społecznej. Jeżeli chodzi o dostępność do rehabilitacji społecznej to sama gmina Choczewo nie dysponuje takimi placówkami, natomiast posiada Warsztat Terapii Zajęciowej oraz tworzy dobry klimat do powstania Środowiskowego Domu Samopomocy.

Kolejną, istotną dla osób niepełnosprawnych, jest kwestia dostępu do rehabilitacji leczniczej. Obecny potencjał województwa pomorskiego w zakresie rehabilitacji leczniczej stanowi kilkaset różnego rodzaju podmiotów oferujących usługi w zakresie świadczeń pielęgniarstwo-opiekuńczych, zaopatrzenia w środki pomocnicze, ortopedyczne oraz protetyczne. Niezależnie od obiektywnych danych obrazujących skalę systemu rehabilitacji leczniczej, należy mieć świadomość, że w opinii respondentów jest ona niezadowolająca. System opieki zdrowotnej w tym obszarze podlega problemowi niewystarczającego dofinansowania. Skutkuje to koniecznością długiego oczekiwania na uzyskanie świadczenia czy niższym dofinansowaniem zakupu przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego.

Z udostępnionych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wejherowie danych wynika, że komisja ds. orzekania przyjmowała wnioski mające na celu umożliwienie uzyskania odpowiedniego zatrudnienia, uzyskanie zasiłku pielęgnacyjnego oraz możliwość skorzystania z systemu środowiskowego wsparcia samodzielnej egzystencji. W przypadku osób do 16 roku życia najczęstszym celem składania wniosków było przyznanie zasiłku pielęgnacyjnego. Wśród dorosłych najczęściej orzeczeń wiązało się z upośledzeniami narządów ruchu (około jednej trzeciej wszystkich orzeczeń). Zmiany zachodzące w obrębie stopnia orzekanych niepełnosprawności (zwiększenie orzeczeń o stopniu znacznym przy jednoczesnym spadku orzeczeń o stopniu lekkim) mogą prowadzić do wniosku, że następuje pogorszenie się kondycji zdrowotnej społeczeństwa. Hipotezę tę potwierdza wzrost liczby wydanych orzeczeń. Trend ten można również zaobserwować wśród osób do 16 roku życia. Przyczynami są przede wszystkim choroby cywilizacyjne (układu oddechowego i krążenia). Utrzymanie się tendencji może mieć istotne skutki dla przyszłego kształtu systemu wsparcia.

Odrębną kwestią, jest postrzeganie osób niepełnosprawnych i będące jego skutkiem postawy społeczne wobec nich. Stosunek do osób niepełnosprawnych jest w województwie pomorskim dosyć dobry. Jednak nawet przy założeniu, że sytuacja w tym względzie w ciągu ostatniej dekady poprawiła się, praca nad przekształceniem społecznych

postaw wobec osób niepełnosprawnych wciąż powinna trwać. W powszechnej opinii popularny jest bowiem w dalszym ciągu dość niekorzystny obraz osoby niepełnosprawnej. Taka stereotypizacja rodzi obojętne lub negatywne zachowania wobec analizowanej grupy. W gminie Choczewo ze stereotypami walczy się m.in. poprzez utworzenie klas integracyjnych i możliwość kształcenia dzieci niepełnosprawnych.

Oczekiwania osób niepełnosprawnych w zakresie systemu wsparcia dotyczą w dużej mierze pomocy o charakterze materialnym, poszczególnych kwestii związanych z niwelowaniem niepełnosprawności (rehabilitacja lecznicza), bądź jej efektów (likwidacja barier w najbliższym otoczeniu).

W gminie Choczewo niepełnosprawność jest na trzecim miejscu jako najważniejszy powód przyznania pomocy, a na czwartym jest długotrwała choroba. W roku 2011 z powodu niepełnosprawności skorzystało ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej 166 rodzin (432 osoby w tych rodzinach), w roku 2013 skorzystało 157 rodzin (378 osób w rodzinach), natomiast w roku 2014 jak wynika ze sprawozdawczości do MPiPS skorzystało 181 rodzin z 401 osobami w tych rodzinach. Jak wynika z powyższego liczba ta utrzymuje się na względnie stałym poziomie ze wskazaniem na wzrost w roku 2014.

Poprawy wymaga poziom koordynacji współpracy pomiędzy poszczególnymi służbami i doprecyzowanie przepisów obowiązującego prawa. Pożądane byłoby również przejście od systemu opiekuńczego w kierunku kształtowania kompetencji społecznych i zawodowych. Szczególną rolę przypisuje się przy tym kwestiom dostępu do rynku pracy.

Skala potrzeb osób niepełnosprawnych sprawia, że system wsparcia jest niewydolny w zakresie ich zaspokajania. Nie bez znaczenia są same niepełnosprawności utrudniające w sposób czysto techniczny dostęp do różnego rodzaju przejawów życia społecznego.

Korzystne zmiany mają związek z przeobrażaniem się postaw społecznych wobec niepełnosprawności, przejawiających się w coraz częstszym dostrzeganiu i zaspokajaniu ich potrzeb. Za szczególnie istotne uznane zostało wykluczenie społeczne w dostępie do informacji.

Jeżeli chodzi o kierunki działań to konieczne jest stworzenie kompletnej i aktualnej informacji o skali i właściwości zjawiska niepełnosprawności w województwie pomorskim.

Konieczna jest dalsza likwidacja barier architektonicznych i urbanistycznych oraz zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w systemie kształcenia. Należy w działaniach dążyć również do zmiany niekorzystnej sytuacji osób niepełnosprawnych na pomorskim rynku pracy. Jako priorytet uznaje się również walkę ze stereotypami w zachowaniach społecznych wobec osób niepełnosprawnych.

2.2.6 Rozwiązywanie problemów alkoholowych

Do najważniejszych, najbardziej spopularyzowanych uzależnień w regionie województwa pomorskiego należy alkoholizm i narkomania. Przez lata wypracowane zostały różne metody przeciwdziałania i zwalczania obu tych zjawisk. W ostatnich latach natomiast zauważyć można rozpowszechnienie nowych form uzależnień takich jak: uzależnienie od internetu, uzależnienie od leków, dopalaczy, uzależnienie od hazardu, itd. W roku 2011 w całym województwie funkcjonowało 7 stacjonarnych ośrodków leczenia uzależnień, ośrodki te dysponowały jednocześnie 154 łózkami dla osób uzależnionych.

Problemy alkoholowe są rozwiązywane w gminie Choczewo poprzez działalność Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która współpracuje m.in. z Urzędem Gminy Choczewo, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją, Sądem Rejonowym w Wejherowie, Prokuraturą Rejonową w Wejherowie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie, Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Wejherowie, Centrum Zdrowia Psychicznego w Gdyni, Zespołem Interdyscyplinarnym w Choczewie.

Celami głównymi programu są:

1. Profilaktyka wśród dzieci i młodzieży oraz efektywne rozwiązywanie problemów alkoholowych.
2. Podejmowanie przez realizatorów zadań GKRPA działań mających na celu udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy przemocy fizycznej i psychicznej.

Głównymi obszarami działań są:

- zwiększenie jakości i dostępności programów profilaktycznych oraz utrwalanie postaw abstynenckich wśród dzieci i młodzieży,
- pomoc dzieciom i członkom rodzin z problemem uzależnień oraz przemocy domowej,
- ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z używania alkoholu oraz doświadczania i stosowania przemocy,

- zmniejszenie dostępności do napojów alkoholowych

W gminie Choczewo z powodu alkoholizmu z pomocy społecznej skorzystało w roku 2012 – 22 rodziny, w roku 2013 – 23 rodziny, natomiast w roku 2014 – 23 rodziny. Jak widać jest to stała grupa klientów.

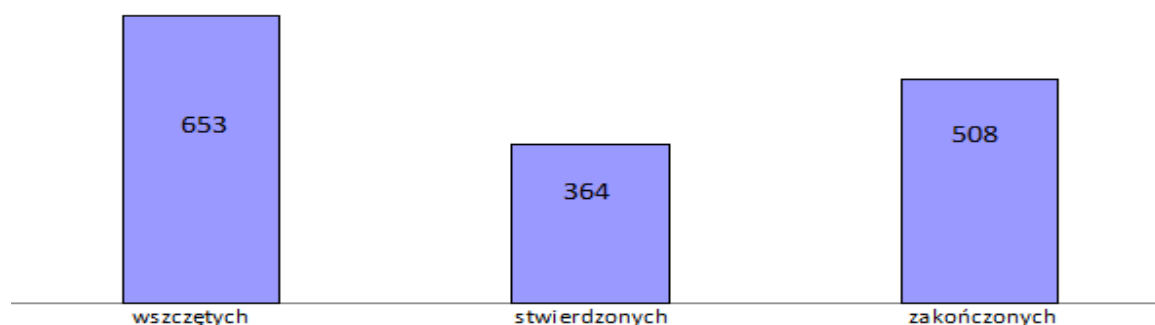
2.2.7 Bezpieczeństwo

Bezpieczeństwo jest bardzo szeroko rozumianym pojęciem. Obejmuje poczucie bezpieczeństwa każdego obywatela, członków rodziny. Na potrzeby niniejszej strategii skupimy się na przeciwdziałaniu przemocy domowej jako zjawisku, które budzi relatywnie najwięcej emocji. Skala zjawiska przemocy w rodzinie jest jednak dość trudna do zdiagnozowania z uwagi na złożoność form, jakie przybiera, ale także przez postawę samych ofiar, które często z różnych przyczyn nie zgłaszają problemu odpowiednim służbom.

Na podstawie dostępnych źródeł informacji można stwierdzić, że sytuacja w województwie pomorskim jest zbliżona do krajowej. Najczęściej doświadczano przemocy psychicznej, z kolei śladowe wartości przybrało zjawisko przemocy seksualnej (w województwie pomorskim doświadczenia w tym względzie zadeklarowały jedynie kobiety). Liczba interwencji policyjnych w przypadku przemocy domowej na przestrzeni ostatniej dekady podlegała fluktuacjom – ich liczba w ostatnich latach jest wyraźnie wyższa.

Wzrosła także liczba wypełnianych Niebieskich Kart oraz, co niepokojące, liczba ofiar wśród osób małoletnich. W roku 2011, pomorska Policja odnotowała **1 525** postępowań przygotowawczych dotyczących przemocy domowej, w której była prowadzona procedura „Niebieskich Kart”.

Z tego:

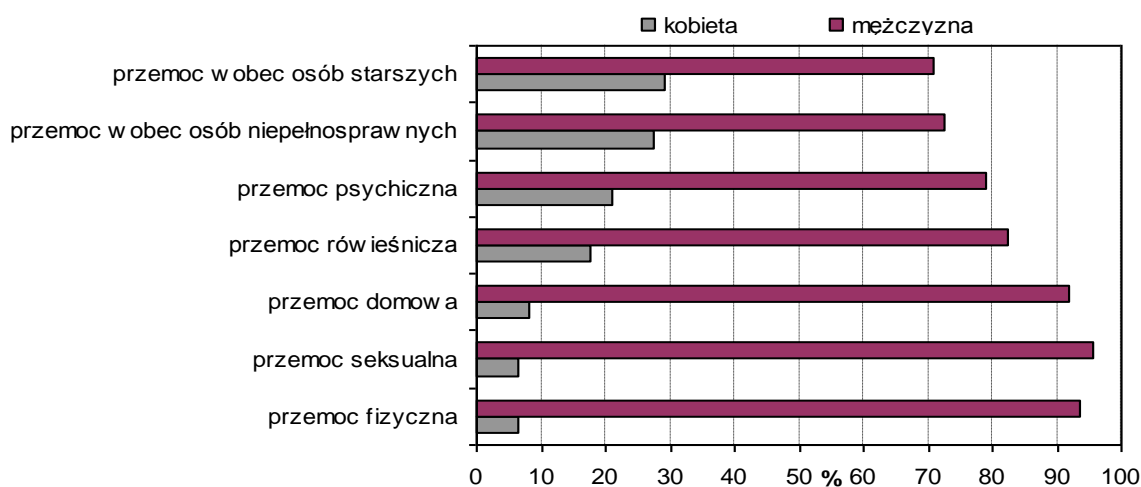

Jednocześnie założono 3 925 niebieskich kart. W miastach sporządzono 2 204 (56 %) niebieskich kart, na wsiach sporządzono ich 1 721 (44%).

Spośród osób małoletnich dotkniętych przemocą domową 1 473 było poniżej 13 roku życia, a 718 było pomiędzy 13 a 18 rokiem życia

Zauważalny jest również wzrost liczby ofiar wśród mężczyzn, choć ofiarami nadal w znacznej części są kobiety. Mamy zatem do czynienia z powolnym odwracaniem stereotypów odwołujących się do roli płci w aktach przemocy. Ujawnione w ramach badań właściwości zjawiska pokazują ponadto, że najczęściej stosowana jest przemoc werbalna (obrażanie/znieważanie) oraz fizyczna. Dość powszechna jest także przemoc ekonomiczna. Statystyki policyjne w dużej mierze potwierdzają opinie na ten temat pracowników instytucji pomocy społecznej oraz zapewne wiedzy potocznej. Potwierdzają to wyniki badania *różnych aspektów sytuacji osób doświadczających przemocy w województwie pomorskim* z listopada 2011 roku.

Płeć a sprawstwo poszczególnych rodzajów przemocy

Badanie różnych aspektów sytuacji osób doświadczających przemocy w województwie pomorskim (ASM listopad 2011).

Trudno przy tym o jednoznaczne wytłumaczenie występowania poszczególnych form przemocy. Zarówno ofiarami, jak i sprawcami przemocy są najczęściej partnerzy życiowi (współmałżonkowie, partnerzy). Oczywiście w przypadku ofiar mówimy częściej o kobietach, co może to mieć związek z wciąż występującym modelem rodziny o silnie patriarchalnym charakterze. W kontekście zjawisk towarzyszących przemocy w rodzinie wyraźnie najczęściej wskazywano alkoholizm oraz biedę i konflikty rodzinne.

Są to, w opinii respondentów swoiste stymulatory zachowań agresywnych, co wydaje się być dość stereotypową oceną zjawiska.

W ogólnopolskich badaniach TNS OBOP dla MPiPS (2010) spośród badanych mieszkańców województwa pomorskiego 33% deklaruje, iż doświadczało przemocy (w Polsce, ogółem: 34%);

W rozbiciu na poszczególne formy przemocy, mieszkańcy pomorskiego deklarują:

- przemoc fizyczna; 14% (Polska, ogółem: 16%)
- przemoc psychiczna: 26% (Polska, ogółem: 27%)
- przemoc seksualna: 2% (Polska, ogółem: 3%)
- przemoc ekonomiczna: 9% (Polska, ogółem: 9%)

Osobami stosującymi przemoc są wśród mieszkańców pomorskiego współmałżonkowie albo konkubenci (ponad 80%), w dalszej kolejności rodzice względem dzieci (ponad 30%), dzieci względem rodziców (poniżej 10%) /ASM dla ROPS, 2011¹);

Problemami towarzyszącymi przemocy są, wg deklaracji mieszkańców województwa pomorskiego: alkoholizm (blisko 100% wskazań), ubóstwo (blisko 60% wskazań), konflikty rodzinne (ponad 50% wskazań), zaburzenia psychiczne (ponad 30% wskazań);

Najprecyzyjniej i w najdłuższej perspektywie czasowej opisuje zjawisko przemocy w rodzinie, na terenie województwa pomorskiego statystyka prowadzona przez Policję. Z jej danych wynika, że w ostatnim dziesięcioleciu (2001-2011) przeprowadzono 404.917 interwencji domowych związanych z przemocą w rodzinie, co daje średnio ponad 40 tysięcy interwencji rocznie. W tym czasie Policja wszczęła 36.900 razy procedurę Niebieskich Kart w związku z domniemaniem przemocy w rodzinie (średnio: ok. 3700 NK rocznie). Liczba osób, zarejestrowanych przez pomorską Policję, jako pokrzywdzone przemocą w rodzinie wyniosła w ostatnim dziesięcioleciu: 58.235, z czego 34.746 to kobiety (60%), 3.873 to mężczyźni (7%), a 19.616 to osoby małoletnie (33%).

Gmina Choczewo realizowała Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie gminy w latach 2011 – 2014 przyjęty Uchwałą nr V/25/11 Rady Gminy Choczewo z dnia 20 kwietnia 2011r. Aktualnie trwają prace nad stworzeniem kolejnego programu przeciwdziałania przemocy.

---

¹ „Raport końcowy. Badanie różnych aspektów sytuacji osób doświadczających przemocy w województwie pomorskim”, ASM Centrum Badań i Analiz Rynku Sp. z o.o., opr. na zlecenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, Kutno 2011r.

W gminie również działa Gminny Zespół Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, powołany Zarządzeniem nr 41/2011 Wójta Gminy Choczewo z dnia 22 lipca 2011r.

W skład Gminnego Zespołu powołano przedstawicieli następujących instytucji: Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Choczewie, Zespołu Szkół w Choczewie, Gminnego Ośrodka Zdrowia w Choczewie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Choczewie, Komisariatu Policji w Choczewie oraz Sądu Rejonowego w Wejherowie.

W roku 2015 r. Wójt Gminy Choczewo zawarł Porozumienia o współpracy w Gminnym Zespole Interdyscyplinarnym z przedstawicielami lokalnych instytucji, min. z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Choczewie, Gminnym Ośrodkiem Zdrowia w Choczewie, Zespołem Szkół im. Unii Europejskiej w Choczewie, Szkołą Podstawową w Ciekocinie, Choczewskim Stowarzyszeniem „Promyk Nadziei”, Komenda Powiatową Policji w Wejherowie, Sądem Rejonowym w Wejherowie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Choczewie.

Zmiana składu Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego nastąpiła na mocy Zarządzenia Nr 23/2015 r. Wójta Gminy Choczewo z dnia 09 marca 2015 r. Obecnie Zespół liczy dziewięciu członków przedstawicieli lokalnych instytucji

W 2014 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęło 9 Niebieskich Kart- część A, w tym 2 sporządzone przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, natomiast 7 sporządzonych przez Policję.

W 2015 r. do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego (do końca marca 2015 r.) wpłynęło 9 Niebieskich Kart-część A z czego 7 zostało sporządzonych przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji, natomiast 2 karty zostały sporządzone przez pracowników socjalnych. Obecnie trwa Procedura „Niebieskie Karty” w 18 rodzinach.

Z pomocy społecznej z tego powodu skorzystały 4 rodziny w roku 2012, natomiast w roku 2013 i 2014 liczba ta zmalała do 2 rodzin.

Problematyka przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest ściśle związana z zadaniami stojącymi przed pomocą społeczną, ośrodki pomocy społecznej są organizatorami działań zespołów interdyscyplinarnych, a pracownicy socjalni stanowią podstawę składów grup roboczych, jednak działanie w tym obszarze jest szczególnie utrudnione z uwagi na ogólne obciążenie zadaniami i narastanie ilości problemów społecznych do rozwiązania sprzężonych z ryzykiem występowania przemocy w rodzinie.

Zasoby pomocy społecznej (instytucjonalne, kadrowe, programowe) istnieją, w szczególności w dużych ośrodkach miejskich, wymagają jednak stałego uzupełniania i rozwijania. Bardzo istotne jest zatrudnienie odpowiedniej liczby specjalistów, którzy wesprą ofiary przemocy i będą skutecznie pomagać.

3. Najważniejsze problemy społeczne na terenie gminy

Identyfikacja problemów społecznych jest jednym z najważniejszych elementów każdego postępowania diagnostycznego mającego określić zasadnicze problemy i ewentualne kierunki ich rozwiązywania. Podstawowym narzędziem badawczym, za pomocą którego zidentyfikowano problemy społeczne gminy, była ankieta rozesłana wśród osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej, jak również wśród mieszkańców gminy Choczewo. Z nadesłanych odpowiedzi wyłonił się obraz najistotniejszych kwestii dotyczących lokalną społeczność.

Analizując przeprowadzone badania i sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Choczewie za lata 2012 – 2014 w zakresie powodów przyznawania pomocy, należy stwierdzić, że charakteryzują się one dość stałymi danymi.

Analiza danych pozwala stwierdzić, że podopieczni GOPS jako formę pomocy preferują świadczenia pieniężne, następnie pomoc rzeczową i pracę socjalną.

Klientami tego ośrodka są głównie osoby bezrobotne, niepełnosprawne i długotrwale chore.

W analizowanym okresie poza ubóstwem, niepełnosprawność plasowała się w 2012 roku na pierwszej pozycji, natomiast w roku 2013 na drugiej pozycji. W roku 2013 na pierwszą pozycję wysunęło się bezrobocie, które również w 2014 jest głównym powodem korzystania z pomocy.

W roku 2014 głównym powodem jest bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność i długotrwała bądź ciężka choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, potrzeba ochrony macierzyństwa oraz alkoholizm.

Natomiast ankietowane osoby uznają, że największym problemem w gminie jest bezrobocie, na co wskazali aż 29 razy oraz alkoholizm wskazany 22 razy.

Z danych OPS wynika, że z tytułu bezrobocia jako powodu przyznania pomocy korzysta tylko 220 rodzin, co daje 1 miejsce na liście powodów przyznania pomocy.

Kolejnym powodem przyznawania pomocy przez GOPS jest niepełnosprawność. W GOPS Choczewo z pomocy społecznej z tego powodu korzysta aż 181 rodzin. Wskazano również w badaniach ankietowych na problemy ludzi starszych co koreluje pozytywnie z danymi ze sprawozdań. Jednym z kolejnych powodów korzystania z pomocy społecznej jest bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych wyrażona również przez osoby ankietowane jako niezaradność życiowa. 138 rodzin z dziećmi korzysta z pomocy społecznej z tego powodu i jest to 53 rodziny niepełne i 23 rodziny wielodzietne. Najwięcej rodzin korzystających z pomocy społecznej posiada dwoje dzieci – 106 rodzin, jedno dziecko – 77 rodzin, 3 dzieci – 37 rodzin, 4 i więcej – 21 rodzin.

Jednak największym problemem na terenie gminy jest zła sytuacja finansowa jej mieszkańców, ponieważ na 446 rodzin korzystających z wszelkiego rodzaju świadczeń z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Choczewie 190 rodzin posiada dochód, który nie przekracza kryterium dochodowego, określonego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

4. Metodologia i opis realizacji badań

Mając na względzie partycypacyjny model budowania strategii postanowiono zastosować metodę badania ankietowego. Badaniem tym objęto mieszkańców gminy w tym osoby pełniące różnorodne funkcje społeczne.

Zastosowanym narzędziem był kwestionariusz ankiety o wysokim stopniu standaryzacji do samodzielnego wypełnienia zawierający 28 pytań.

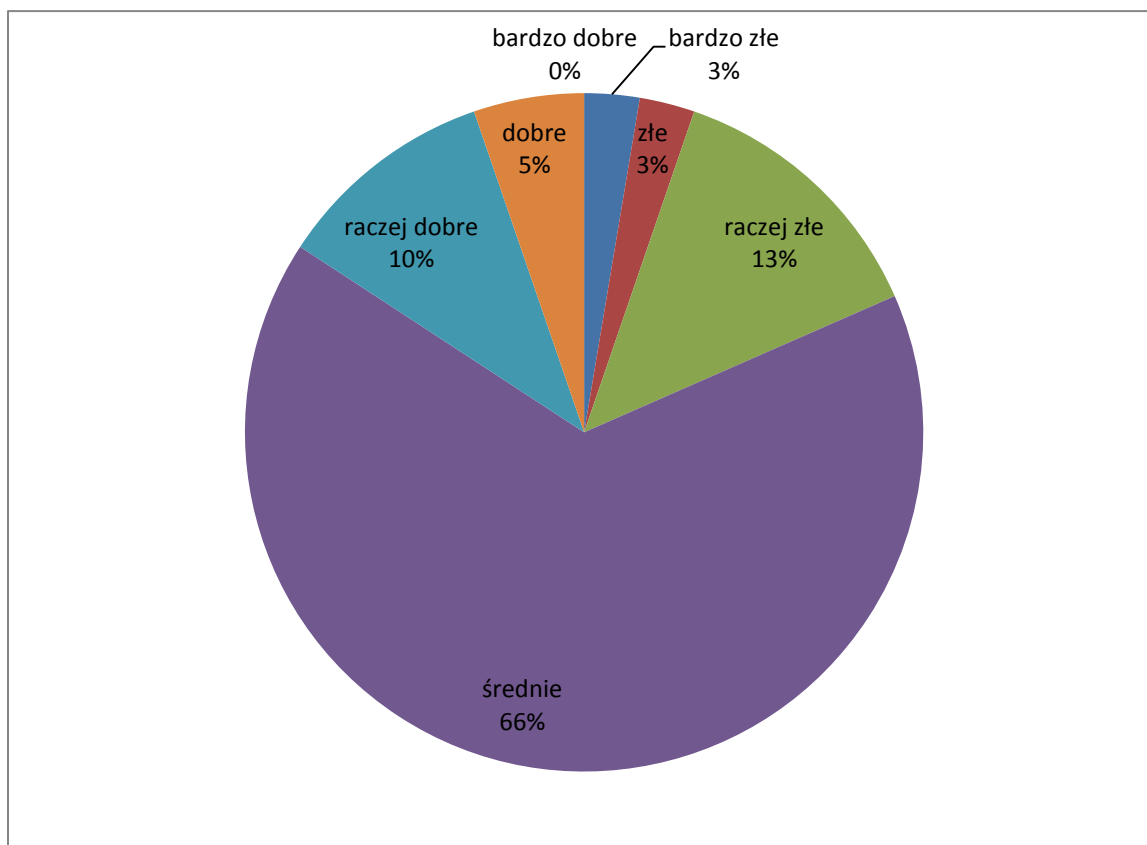
Rozesłano 50 ankiet, uzyskując zwrot na poziomie 37 wypełnionych ankiet, co daje nam 74% i świadczy o zainteresowaniu środowiska lokalnego oraz zaangażowaniu w działania prowadzone na terenie gminy. Ankiety miały dać obraz jak żyje się mieszkańcom gminy i pokazać ich subiektywne odczucia związane z problemami społecznymi.

4.1 Wyniki ankiet

Ocena warunków życia przez mieszkańców Gminy Choczewo

Mieszkańcy w badaniu ankietowym ocenili warunki życia w ich gminie w następujący sposób.

Wykres 1
Ocena warunków życia przez mieszkańców Gminy

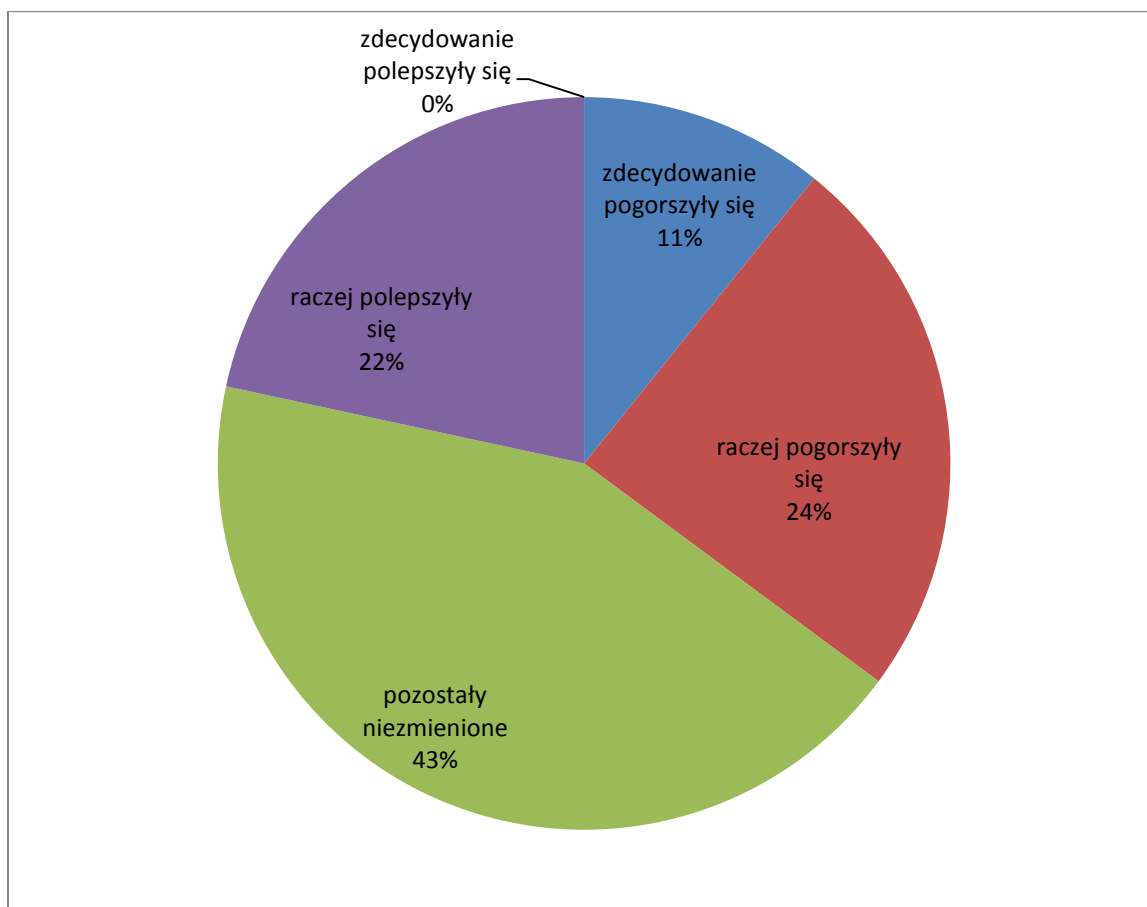

Z wykresu wynika, że 66% badanych uważa, iż warunki życia w gminie są średnie, natomiast 10 % ocenia je jako raczej dobre, 5% uznaje je za dobre, natomiast nikt z badanych nie uznaje za bardzo dobre. Tylko 3% mieszkańców uznaje warunki życia za bardzo złe i 3% za złe, a 13% za raczej złe. Jak wynika z powyższego mieszkańcy pozytywnie oceniają warunki życia w ich gminie, ponad połowa mieszkańców w sposób pozytywny oceniła warunki życia w gminie Choczewo.

Wykres 2

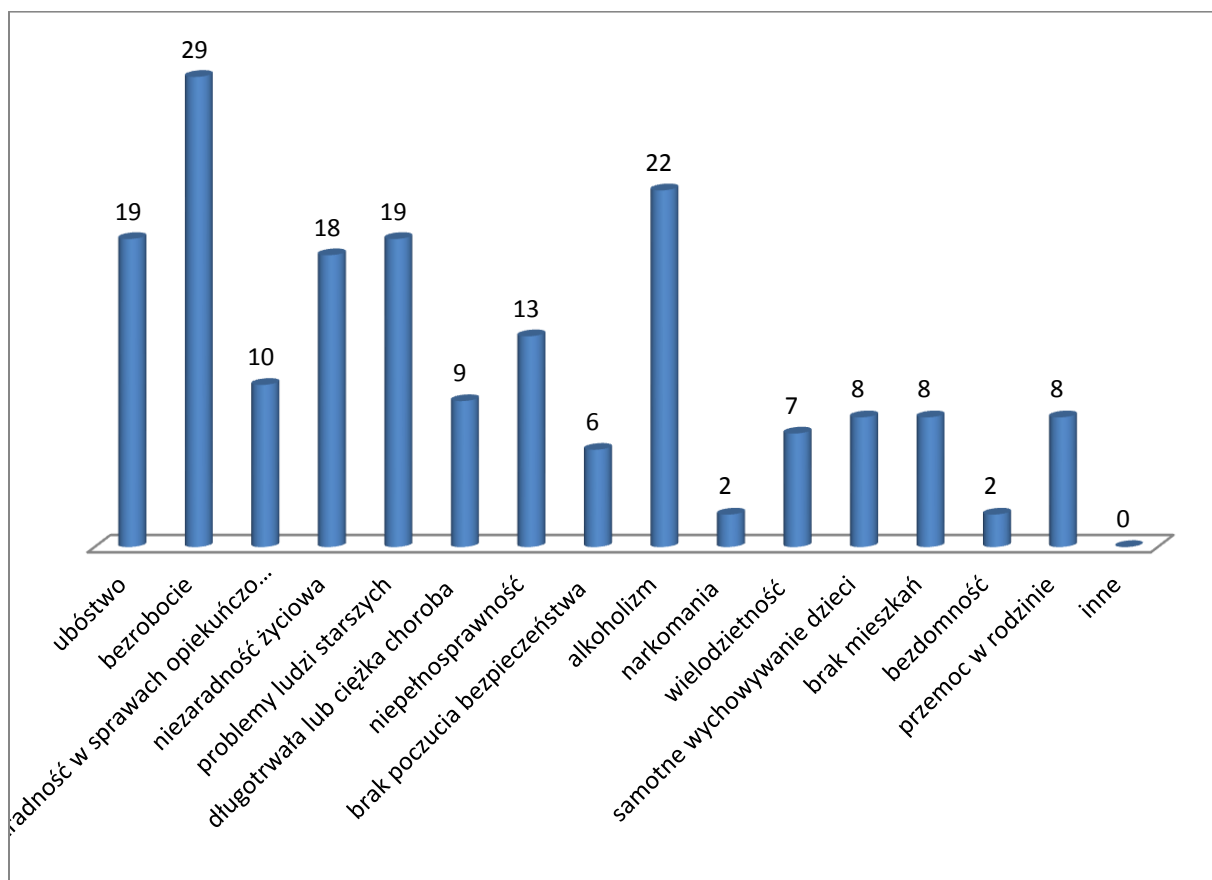
Czy warunki życia mieszkańców gminy pogorszyły się czy poprawiły w ciągu ostatnich 5 lat?

Z wykresu wynika, że aż 43% badanych uważa, że w ciągu ostatnich 5-ciu lat warunki życia w gminie Choczewo nie zmieniły się. 24% mieszkańców uważa, że raczej się pogorszyły a 11%, że zdecydowanie się pogorszyły. 22% ankietowanych uważa, że raczej polepszyły się.

Jak wynika z powyższego mieszkańcy uznają, że warunki są takie same lub że uległy pogorszeniu. Nie jest to korzystna opinia dla gminy. Jest to sygnał dla władz samorządowych, że należy podjąć bardziej radykalne działania zmierzające do poprawy jakości życia mieszkańców.

Wykres 3
Występowanie w gminie problemów społecznych

Badani, z którymi przeprowadzono ankiety uważają, że najczęściej w gminie jest problemów społecznych związanych z bezrobociem na które wskazało aż 29 ankietowanych oraz alkoholizm – wskazany 22 razy i problemy ludzi starszych oraz ubóstwo.

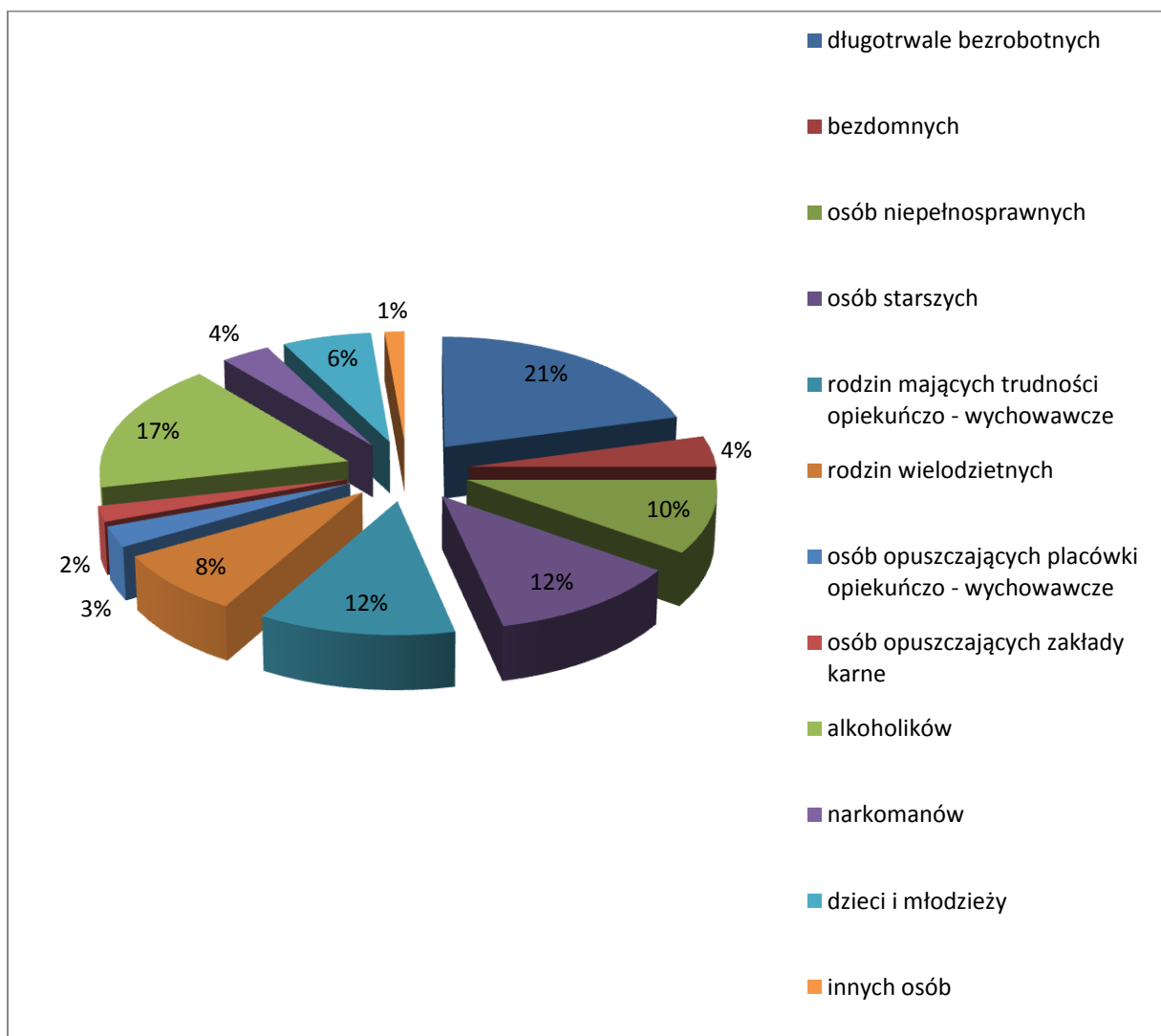
Te grupy problemów dominują w odpowiedziach badanych.

Kolejne miejsce zajmują:

- niezaradność życiowa,
- niepełnosprawność,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- długotrwała choroba,
- przemoc w rodzinie,
- samotne wychowywanie dzieci,
- brak mieszkań.

Wykres 4

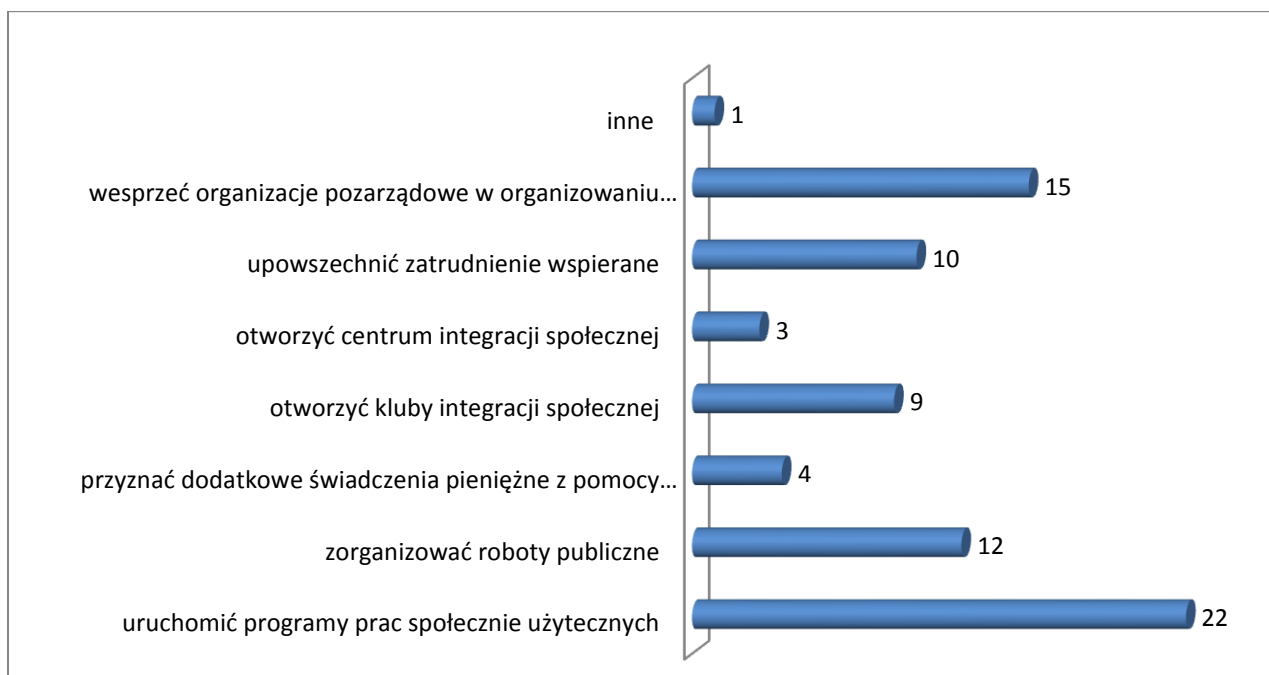
Jakie zdaniem Pana/Pani na terenie gminy występują obszary wykluczenia społecznego?

Według ankietowanych osób, obszary wykluczenia społecznego dotyczą długotrwale bezrobotnych i alkoholików oraz rodziny mające trudności opiekuńczo – wychowawcze a także osoby starsze. Jak wynika z analizy danych te odpowiedzi wskazujące obszary wykluczenia społecznego pokrywają się z wcześniejszymi na temat występowania problemów społecznych w gminie.

Wykres 5

Jakie działania powinien podjąć samorząd, aby ograniczyć obszary wykluczenia społecznego.

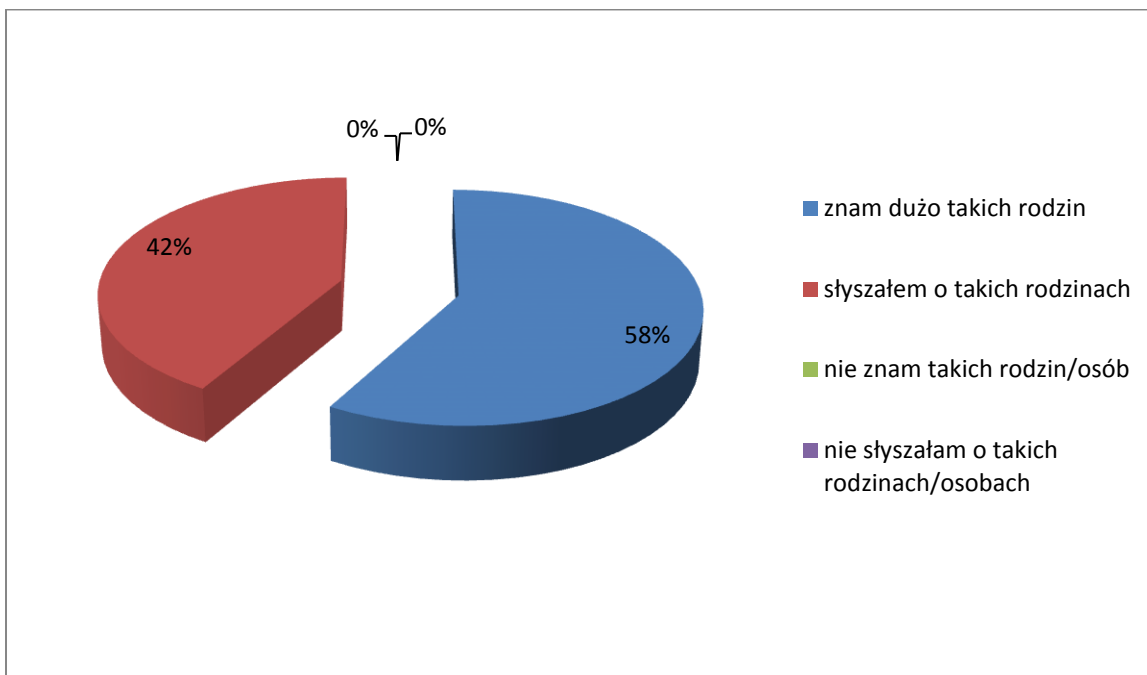

Mieszkańcy wskazali, iż konieczne są do podjęcia przez samorząd następujące działania:

- uruchomienie programu prac społecznie użytecznych co pozytywnie koreluje z danymi, że bezrobotni to obszar wykluczenia społecznego,
- wsparcie organizacji pozarządowych,
- zorganizowanie robót publicznych również jest zgodne z wcześniejszymi wypowiedziami osób badanych,
- upowszechnienie zatrudnienia wspieranego również dot. osób bezrobotnych, osób opuszczających placówki i zakłady karne.
- otwarcie klubów integracji społecznej jest dobrym pomysłem, pokrywającym się ze wskazanymi wcześniej obszarami wykluczenia społecznego,

Wykres 6

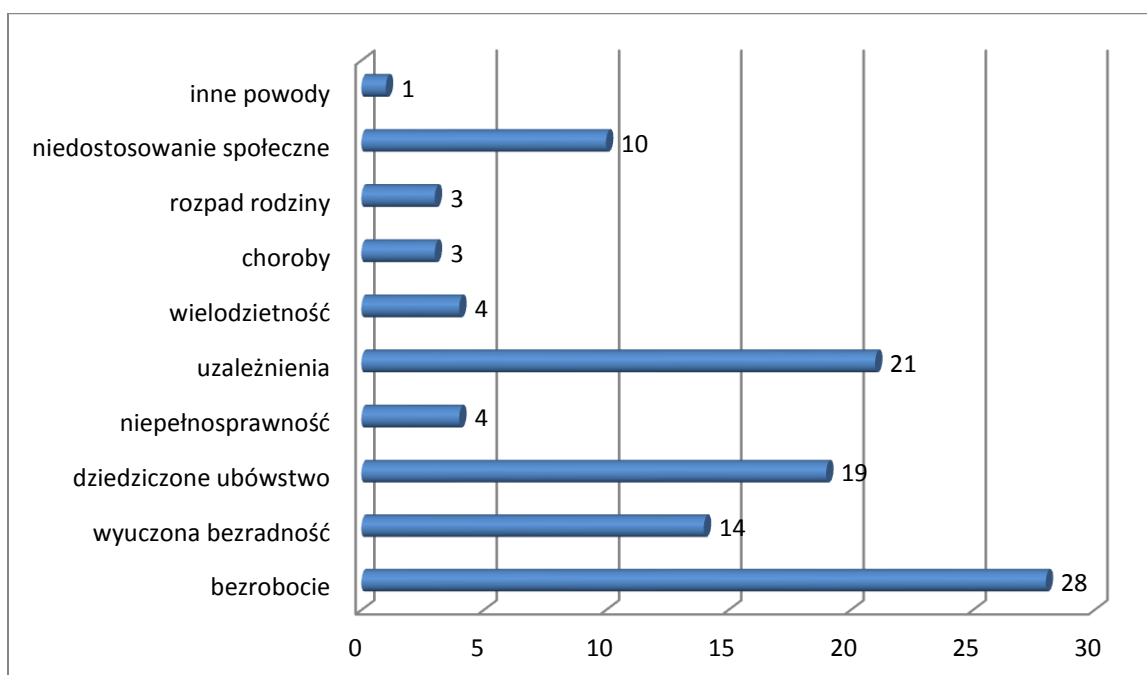
Czy zdaniem Państwa na terenie gminy Choczewo zamieszkuje wiele rodzin/osób ubogich?

58% badanych osób wskazało, iż zna dużo takich rodzin, natomiast 42% słyszało o rodzinach ubogich w swojej gminie.

Wykres 7

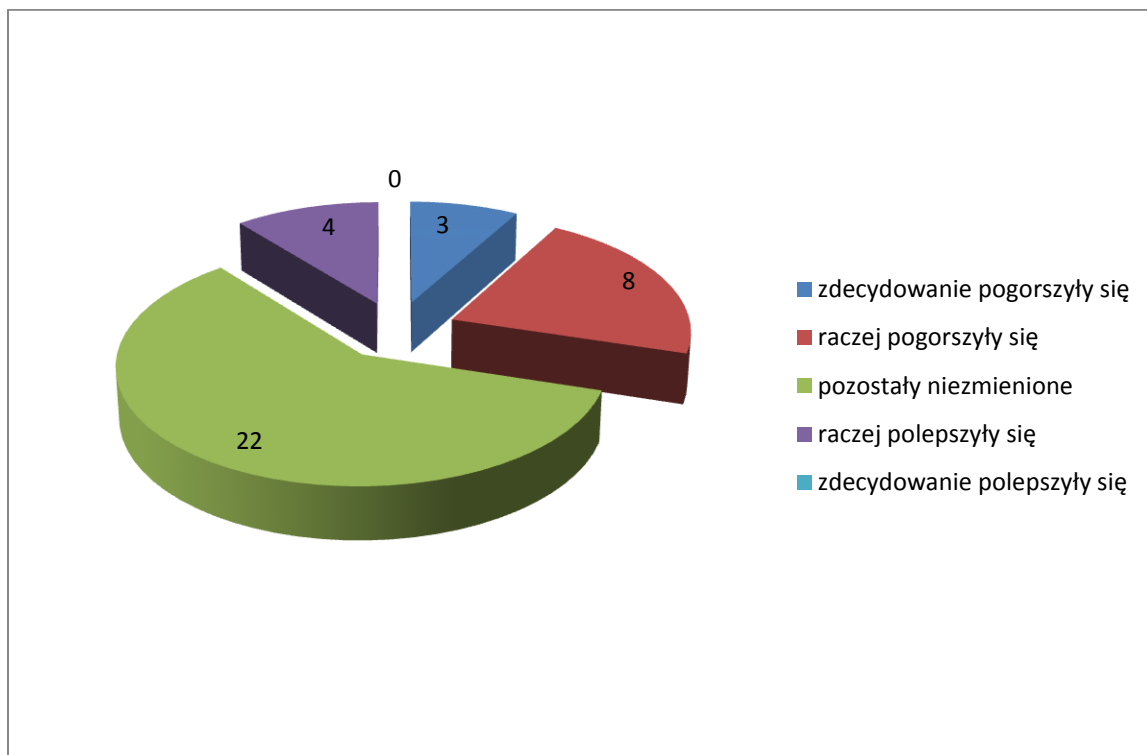
Powody popadania rodzin i osób z terenu gminy Choczewo w ubóstwo

Według mieszkańców gminy Choczewo głównym powodem popadania rodzin i osób w ubóstwo są bezrobocie, uzależnienia oraz dziedziczenie ubóstwa. Następnym powodem wymienianym jest wyuczona bezradność i niedostosowanie społeczne.

Wykres 8

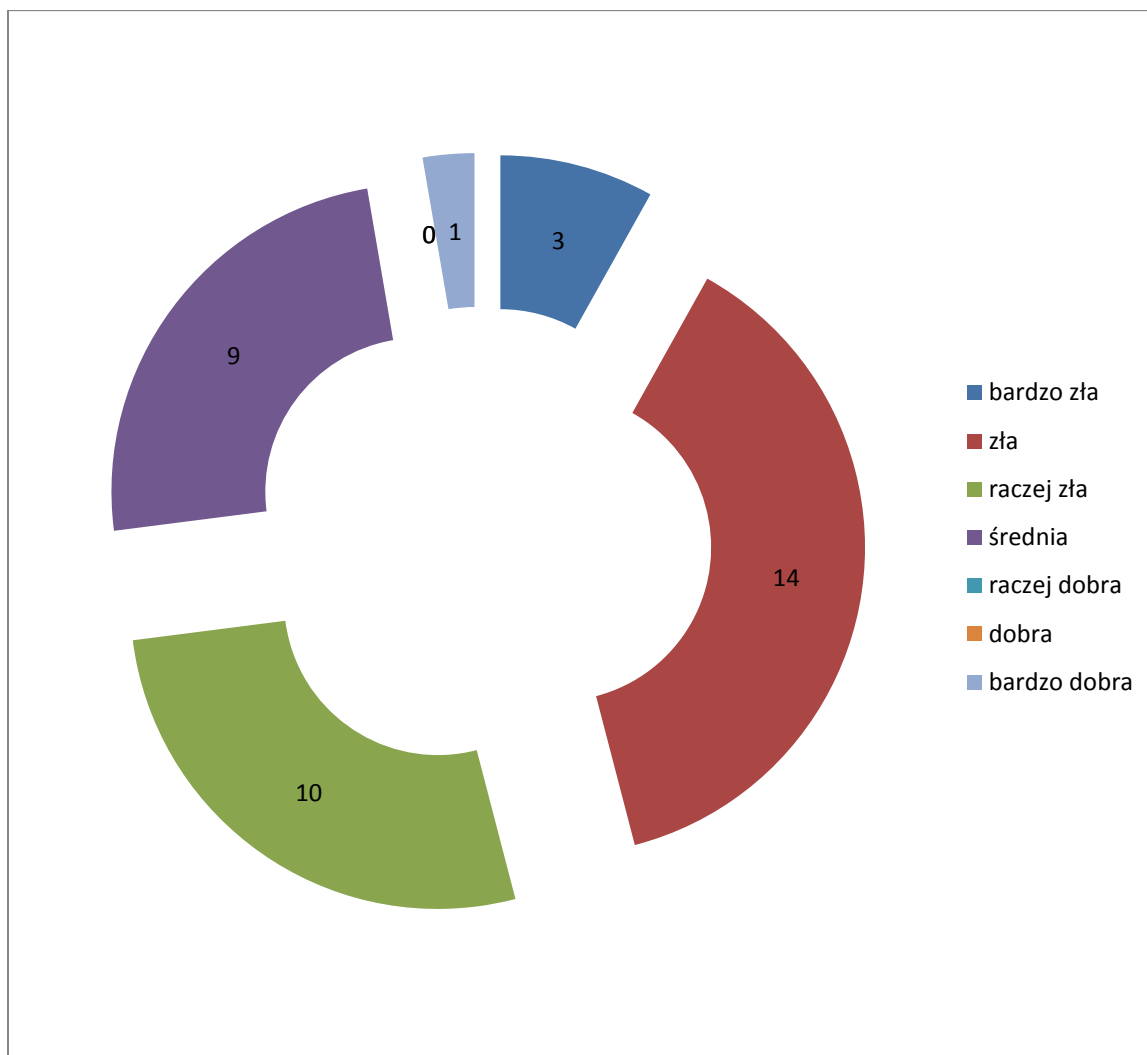
Czy warunki życia rodzin/osób dotkniętych ubóstwem w gminie pogorszyły się czy poprawiły w stosunku do ostatnich 5 lat?

Według 22 badanych warunki życia osób dotkniętych ubóstwem w ciągu ostatnich 5 lat nie zmieniły się. 8 osób wskazało, że raczej pogorszyły się. 3 osoby wskazały, że zdecydowanie pogorszyły się. 4 osoby wskazały, że warunki życia się polepszyły. Wyniki te korelują pozytywnie z odpowiedziami na temat ogólnego zadowolenia i zmian w gminie w ciągu ostatnich pięciu lat.

Wykres 9

Ocena aktualnej sytuacji na rynku pracy w gminie

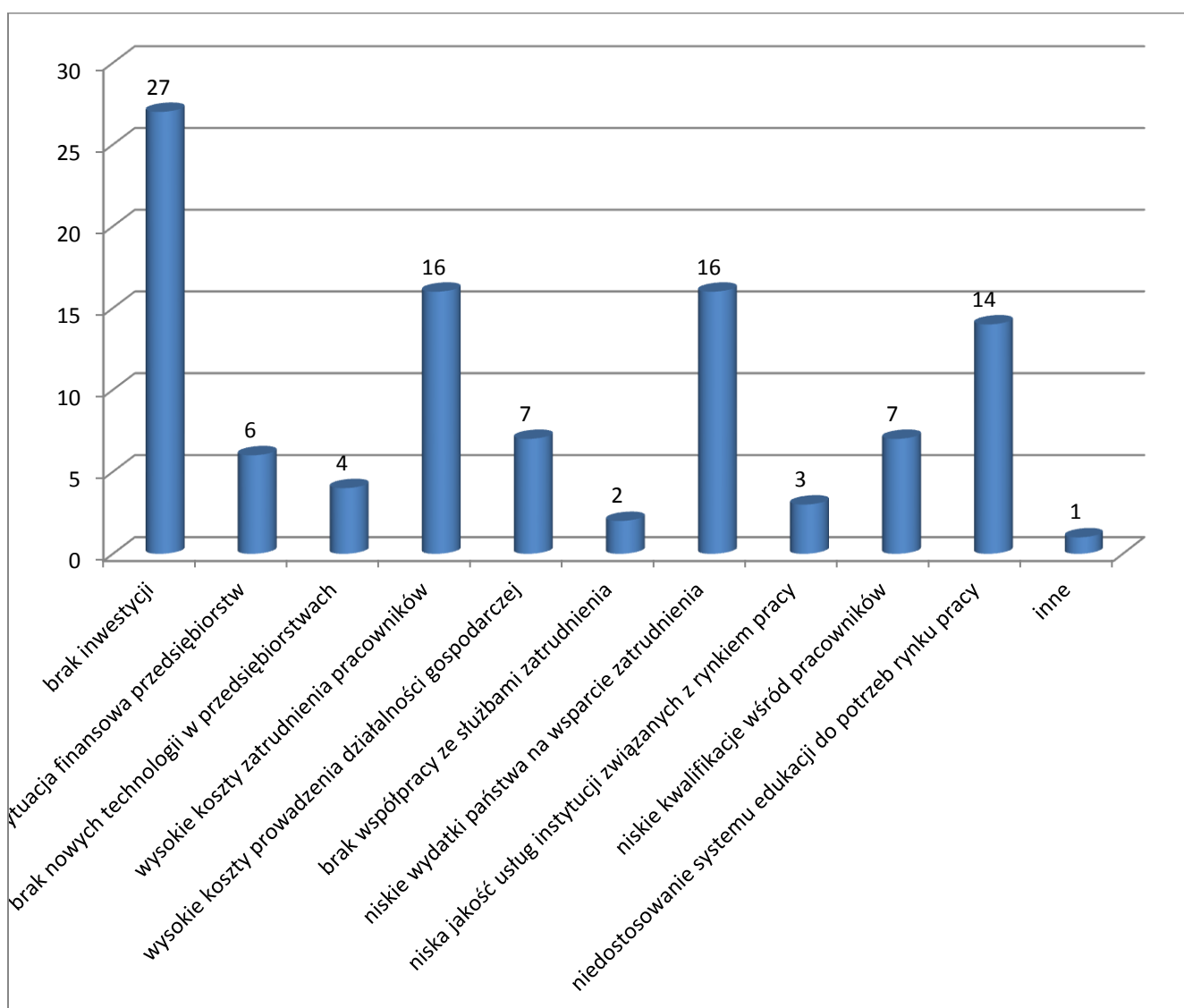

Rynek pracy w gminie został oceniony źle – 14 wskazań i raczej źle – 10 wskazań, bardzo źle 3 wskazania. 9 osób wskazało na średnią ocenę rynku pracy. Jak wynika z powyższego na 37 badanych, aż 27 oceniło go negatywnie.

Dane statystyczne uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie potwierdzają ten stan rzeczy. Faktycznie w gminie Choczewo procent osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców jest najwyższy w powiecie. Sytuacja tak nie wpływa pozytywnie na rozwój gminy.

Wykres 10

Jakie są w Pana/i opinii główne przyczyny problemów na rynku pracy?

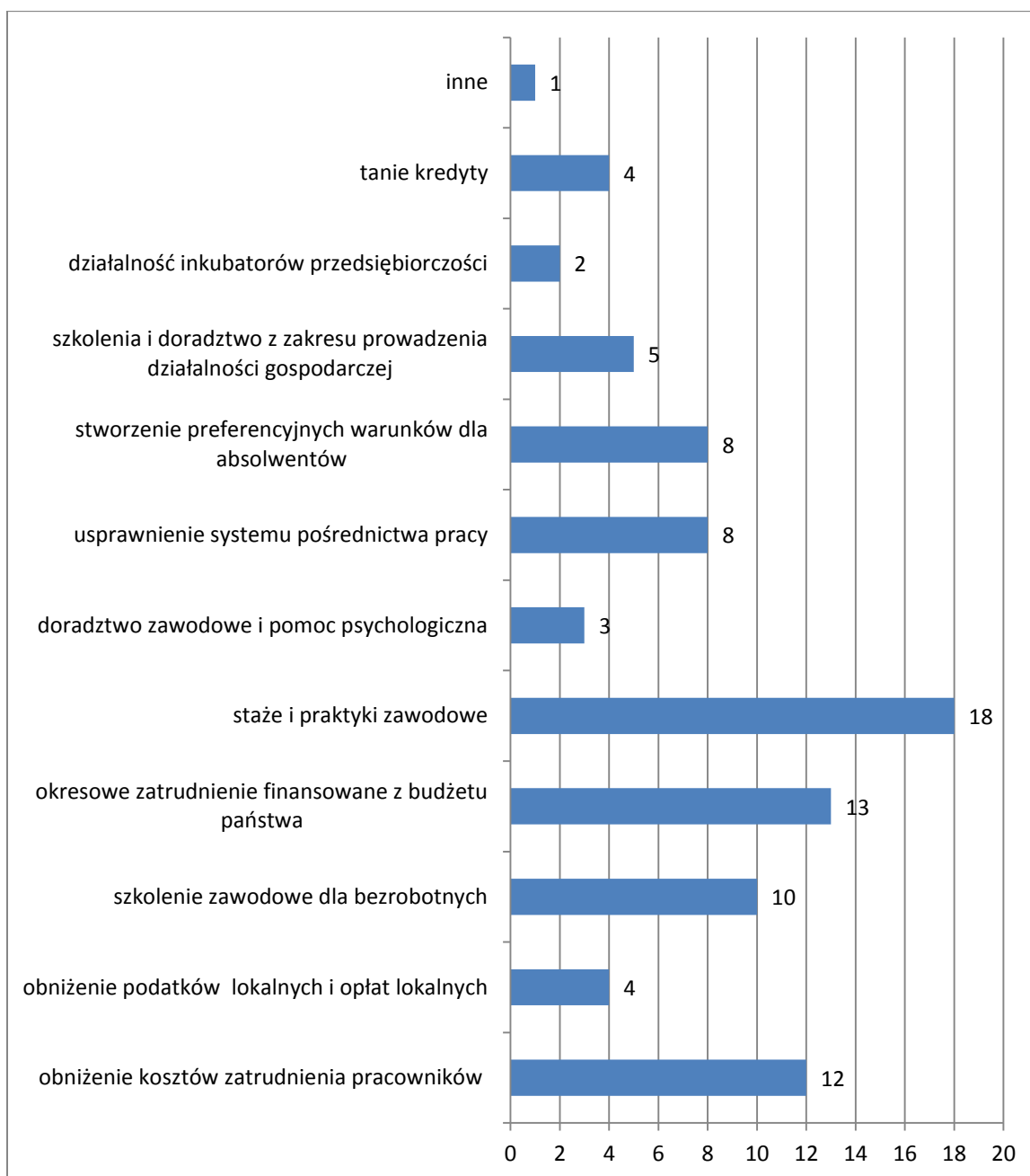

Jako główne przyczyny problemów na rynku pracy mieszkańcy wskazują brak inwestycji w gminie, wysokie koszty zatrudnienia pracowników, niskie wydatki państwa na wsparcie zatrudnienia oraz systemu edukacji do potrzeb rynku pracy.

Wykres 11

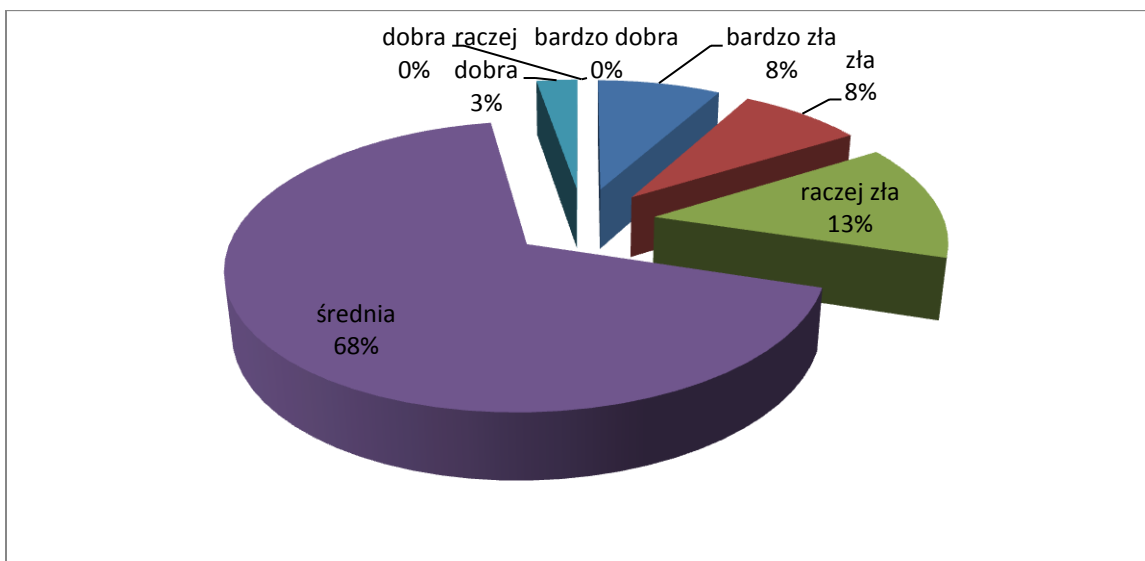
Jakie działania podejmowane na terenie gminy przyczyniłyby się do spadku bezrobocia

Badani mieszkańcy gminy wskazali 18 razy, że najistotniejszym działaniem jest organizowanie staży i praktyk zawodowych oraz okresowe finansowanie zatrudnienia z budżetu państwa. Konieczne jest również obniżenie kosztów zatrudnienia pracowników, a także szkolenia zawodowe dla bezrobotnych.

Wykres 12

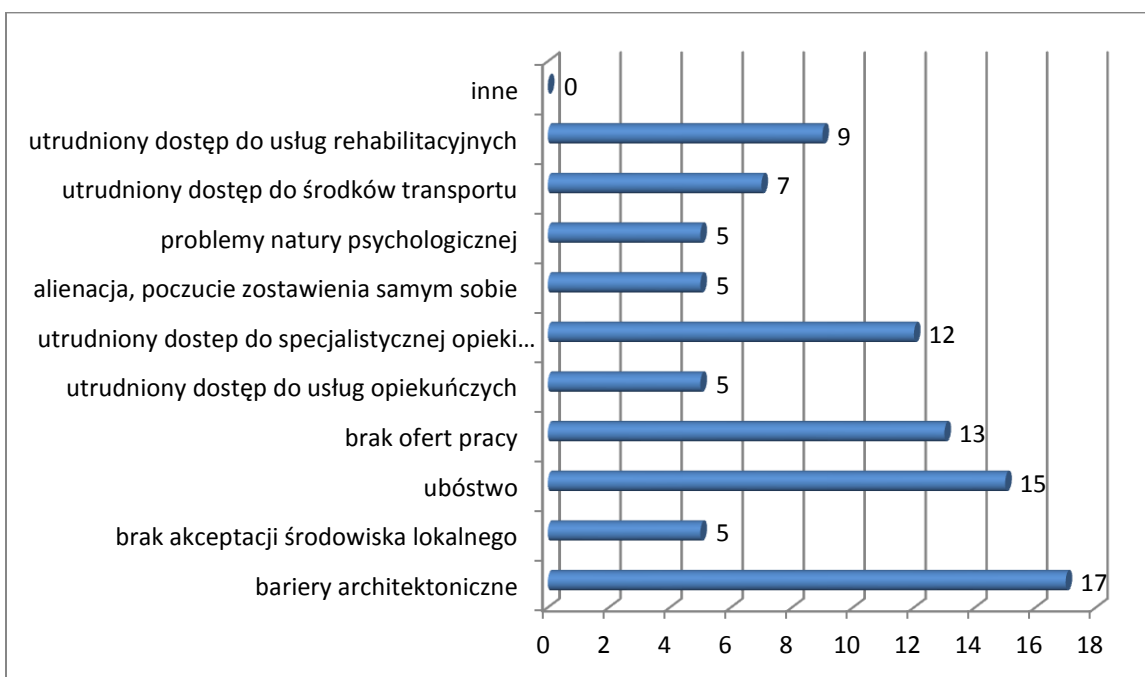
Sytuacja osób niepełnosprawnych w gminie

Sytuacja osób niepełnosprawnych w gminie jest postrzegana przez mieszkańców jako średnia na co wskazało aż 68% badanych. Natomiast tylko 3 % badanych wskazało, że sytuacja jest raczej dobra. Za bardzo złą, złą i raczej złą uznaje ją łącznie 29% mieszkańców.

Wykres 13

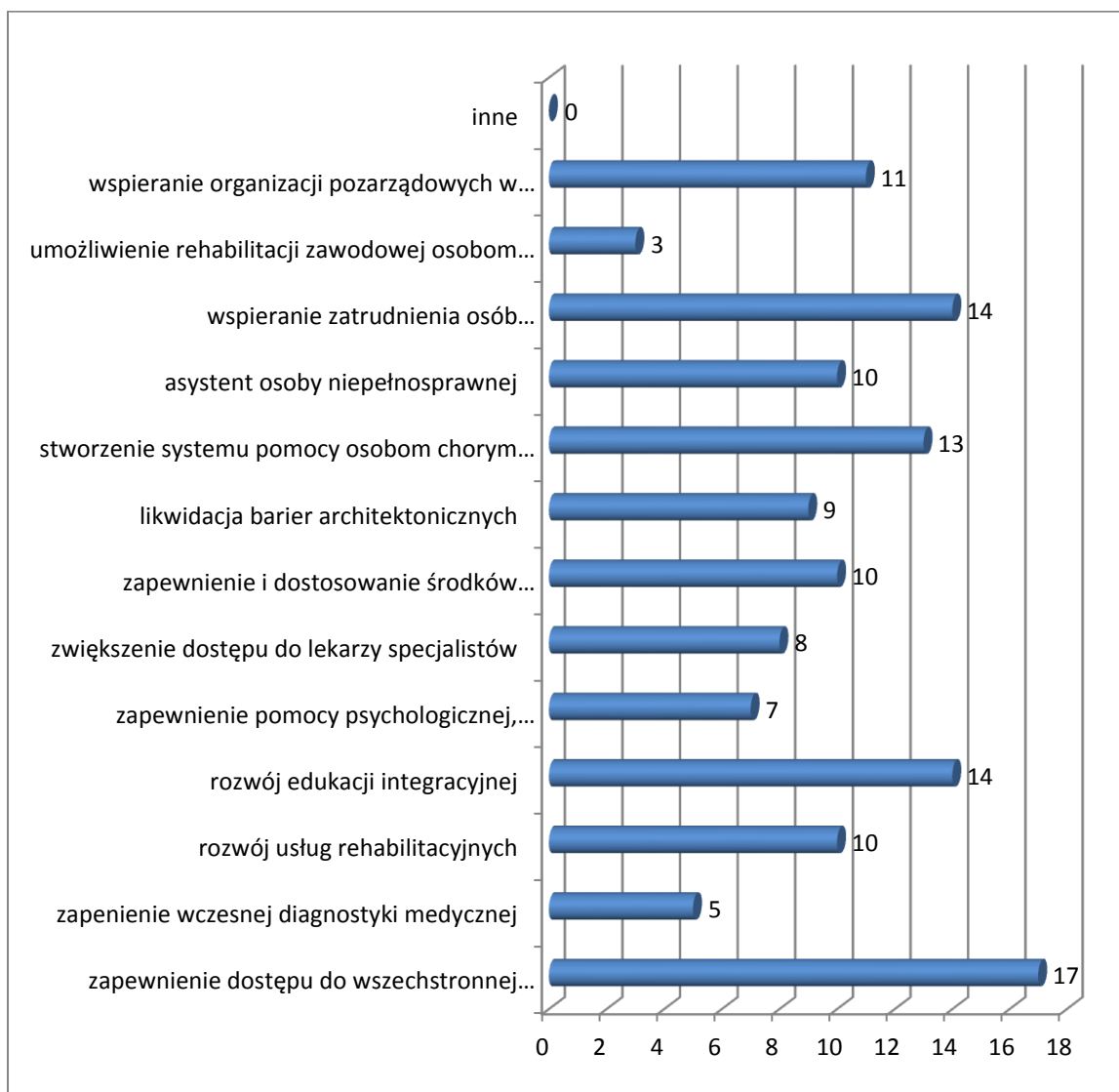
Najczęstsze problemy osób niepełnosprawnych

Za najczęstsze problemy osób niepełnosprawnych badani mieszkańcy uznali bariery architektoniczne, ubóstwo, brak ofert pracy i utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki. Badani mieszkańcy wskazali również na utrudniony dostęp do usług rehabilitacyjnych i środków transportu.

Wykres 14

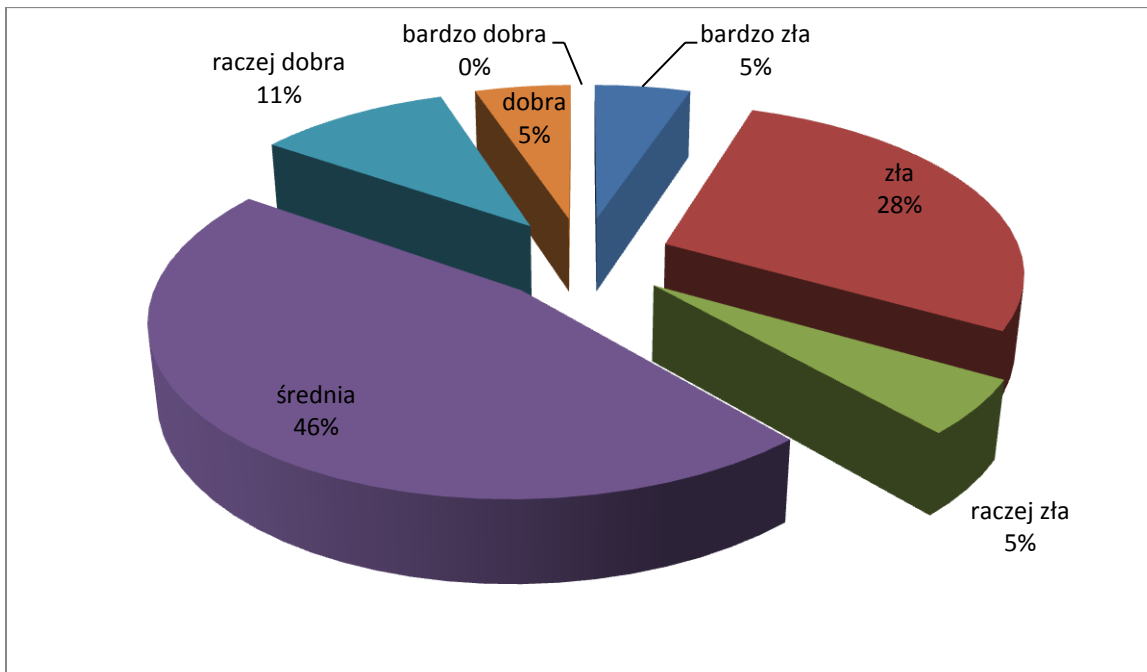
Działania konieczne do podjęcia w celu umożliwienia osobom niepełnosprawnym pełnego udziału w życiu społecznym

Za najważniejsze działanie do podjęcia przez gminę mieszkańcy wskazali zapewnienie dostępu do wszechstronnej rehabilitacji, rozwój edukacji integracyjnej oraz wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz zapewnienie. Za równie ważne uznano stworzenie systemu pomocy osobom chorym psychicznie.

Wykres 15

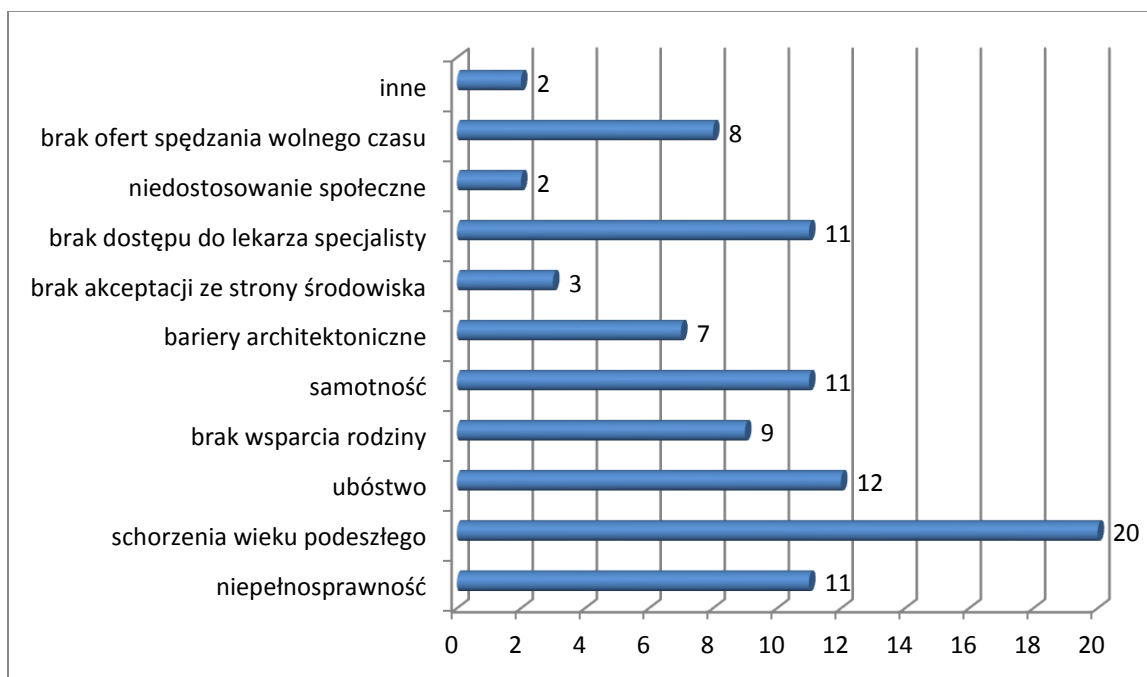
Ocena sytuacji osób starszych w gminie

Mieszkańcy biorący udział w badaniu wskazali w 46%, że sytuacja osób starszych jest średnia, 16% wskazało, że sytuacja jest raczej dobra i dobra. Nikt nie wskazał, że jest bardzo dobra. 38% badanych wskazało, że jest zła, raczej zła i bardzo zła.

Wykres 16

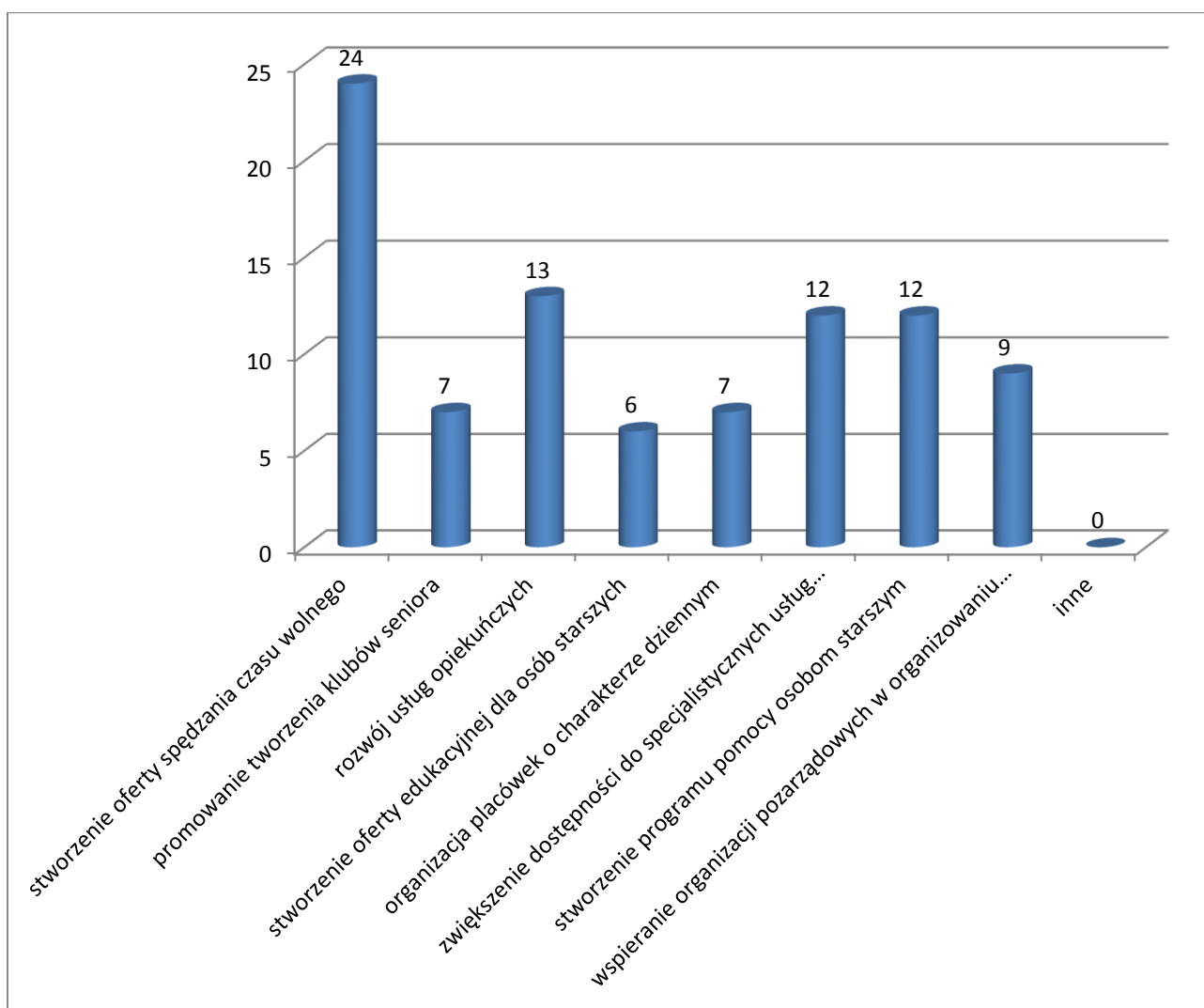
Problemy najczęściej dotykające osoby starsze w gminie

Osoby starsze narażone są według osób badanych na schorzenia wieku podeszłego. Na ten aspekt wskazano aż 20 razy. Jako istotne jawi się również wskazywane ubóstwo i samotność, brak dostępu do lekarza specjalisty i ofert spędzania wolnego czasu.

Wykres 17

Działania na rzecz osób starszych konieczne do podjęcia na terenie gminy

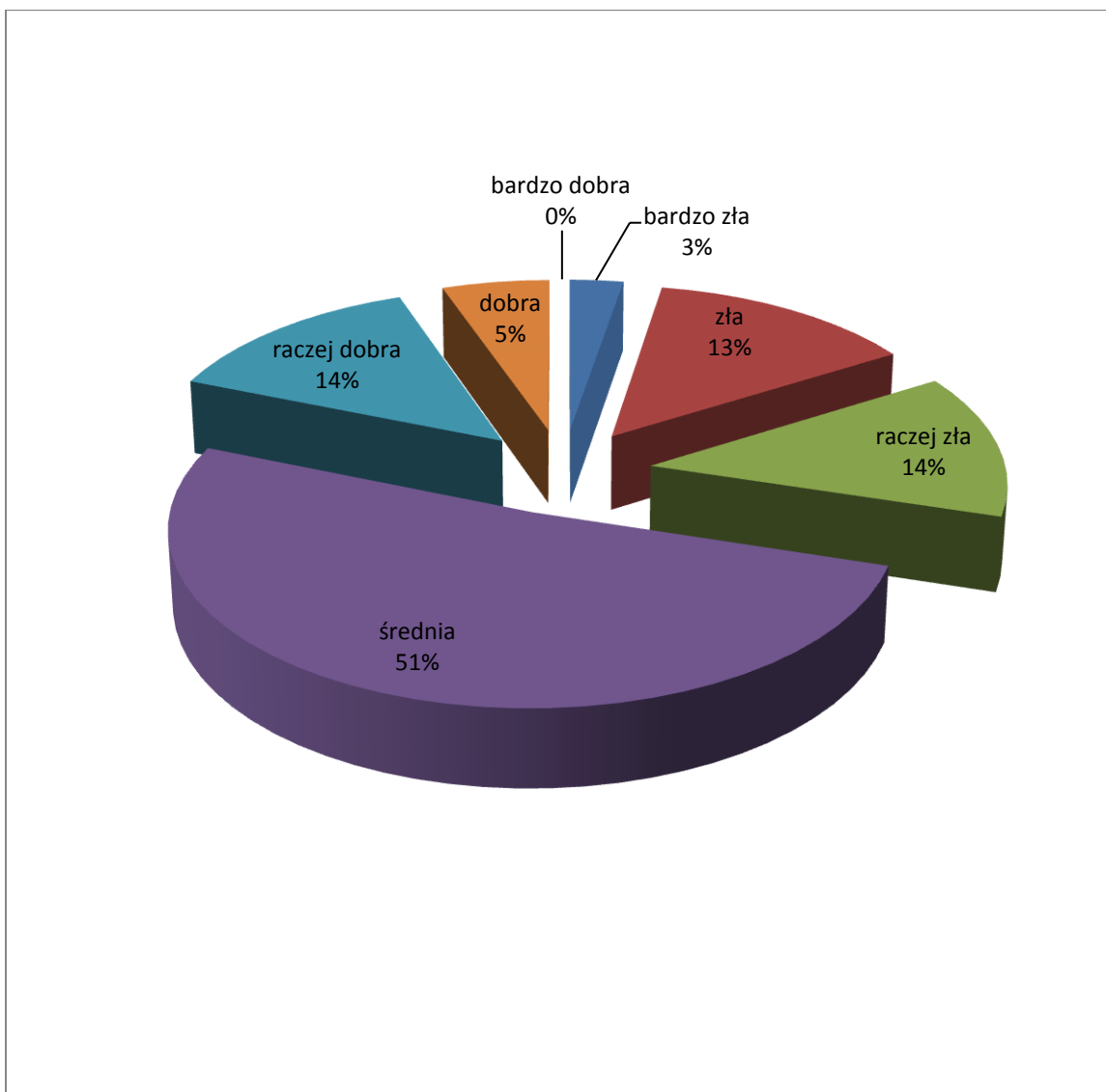

Badani mieszkańcy uznali, że konieczne jest stworzenie oferty spędzania czasu wolnego oraz rozwój usług opiekuńczych i zwiększenie dostępności do specjalistycznych usług oraz promowanie klubów seniora. Za równie ważne uznano rozwój usług opiekuńczych oraz stworzenie programu pomocy osobom starszym.

Wypowiedzi te są zgodne z wcześniejszymi dot. głównych problemów osób starszych.

Wykres 18

Ocena sytuacji dzieci i młodzieży w gminie

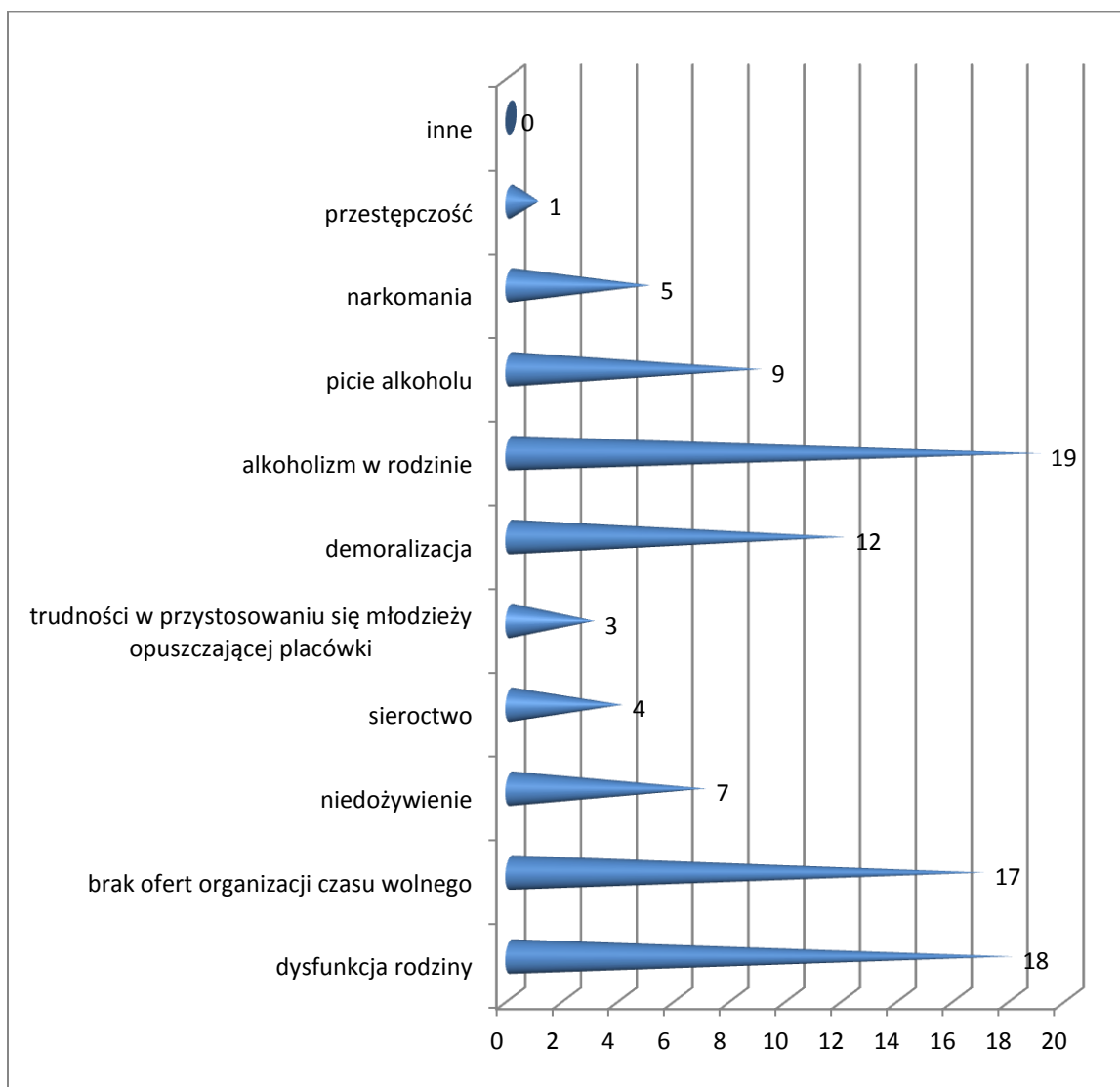

51% badanych stwierdziło, że sytuacja dzieci i młodzieży w gminie Choczewo jest średnia, 14% raczej dobra, 5% dobra. Daje to nam 70% badanych, którzy oceniają sytuację dzieci i młodzieży pozytywnie. 30 % badanych stwierdziło, że sytuacja jest bardzo zła.

Działania skierowane do dzieci powinny systematycznie poprawić ich sytuację w rodzinie, społeczności lokalnej, szkolnej. Ich sytuacja powinna być stale monitorowana do czego zobowiązuje nas ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wykres 19

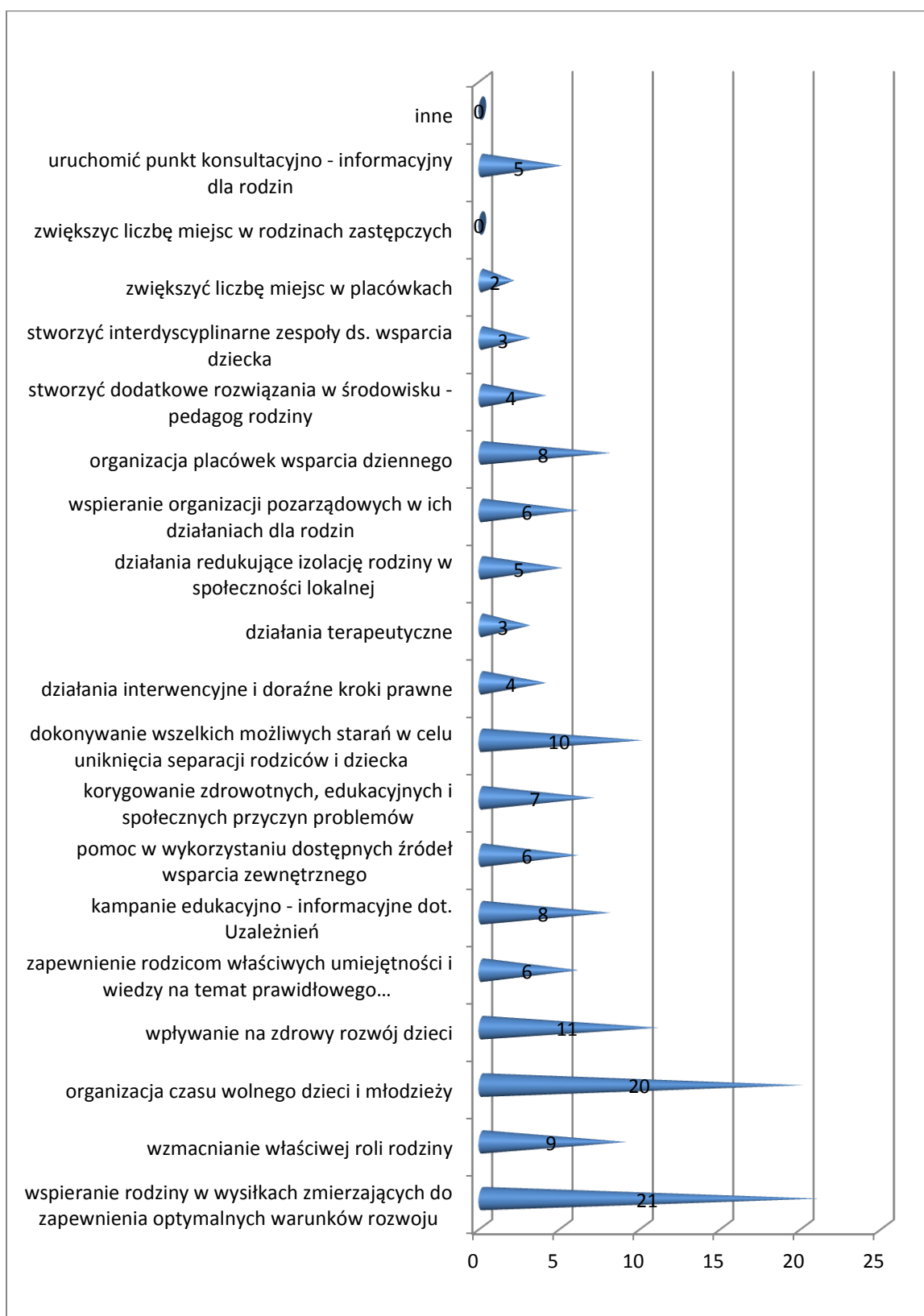
Najczęstsze przyczyny występowania problemów społecznych wśród dzieci i młodzieży w gminie

Najczęstszą przyczyną problemów wśród dzieci i młodzieży w gminie jest alkoholizm występujący w rodzinie oraz jego picie. Kolejnym powodem jest dysfunkcja rodziny, brak ofert organizacji czasu wolnego i demoralizacja. Wskazania dotyczące dysfunkcji rodziny pokrywają się z danymi sprawozdawczymi z Ośrodka Pomocy Społecznej, gdzie 30% rodzin korzystających z pomocy to rodziny dotknięte tym problemem.

Wykres 20

Działania konieczne do podjęcia na rzecz rodzin dzieci i młodzieży dotkniętych problemami społecznymi

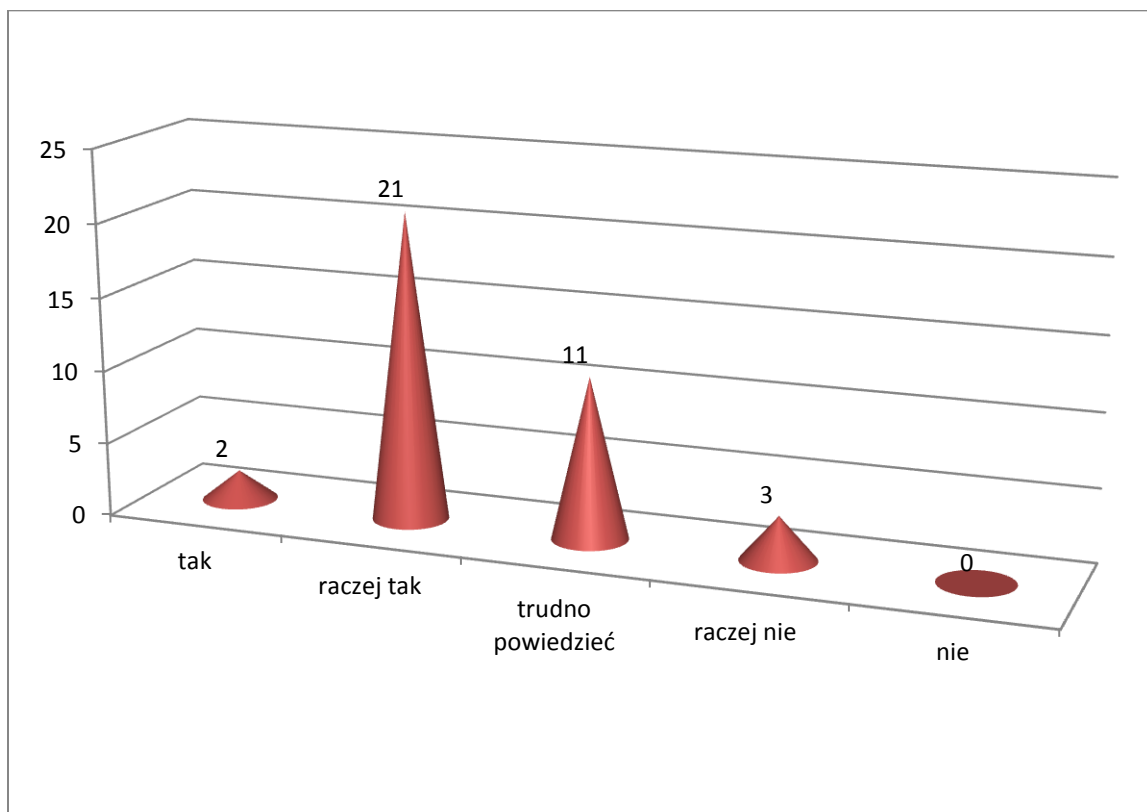

Za najważniejsze działania uznano wspieranie rodzin w wysiłkach zmierzających do zapewnienia optymalnych warunków rozwoju dzieci i młodzieży oraz zorganizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży. Za istotne uznano również dokonanie wszelkich możliwych starań, aby uniknąć separacji dziecka od rodziców.

Wykres 21

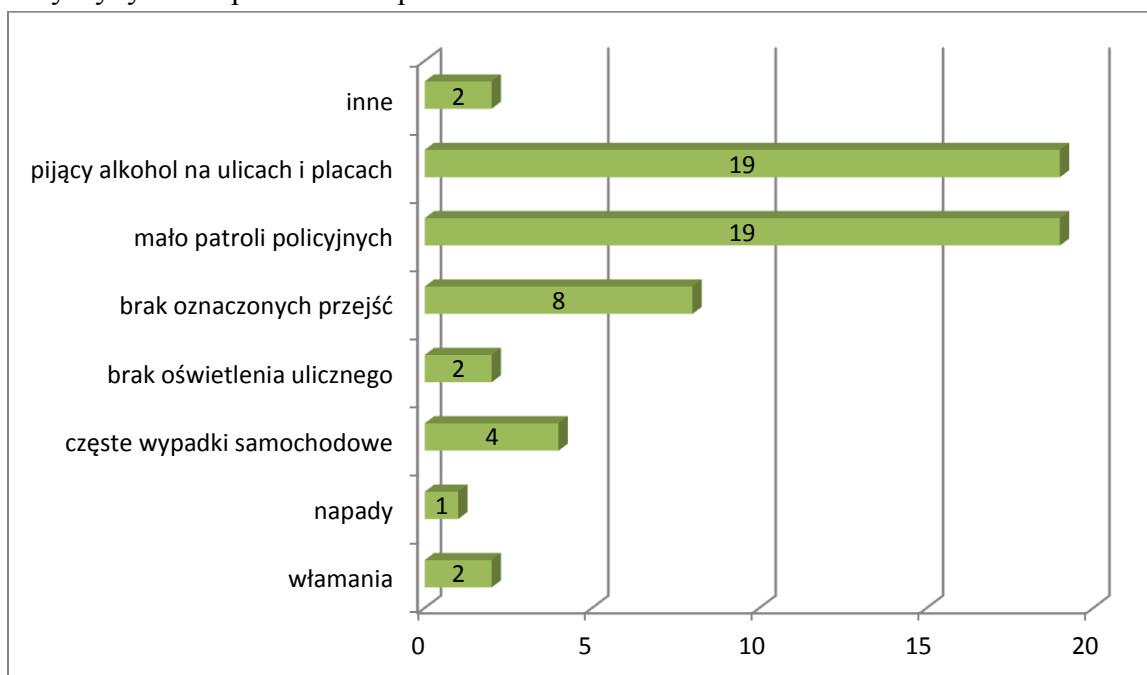
Czy gmina to miejsce bezpieczne?

21 badanych mieszkańców określiło gminę Choczewo jako miejsce raczej bezpieczne, 2 za bezpieczne. 11 badanych stwierdziło, że trudno im powiedzieć. Natomiast tylko 3 badanych stwierdziło, że gmina raczej nie jest bezpieczna.

Wykres 22

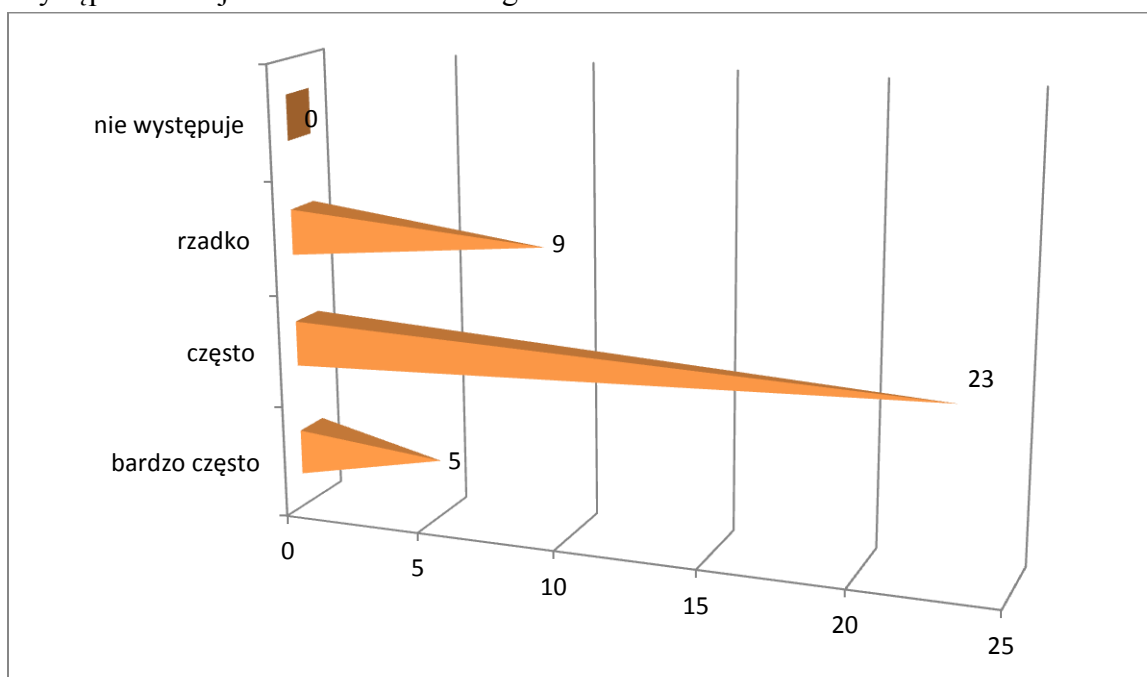
Przyczyny braku poczucia bezpieczeństwa

Za przyczynę braku poczucia bezpieczeństwa badani uznali zbyt małą liczbę patroli policyjnych oraz pijących alkohol w miejscach publicznych. Dużo wskazań padło również na brak oznaczonych przejść dla pieszych.

Wykres 23

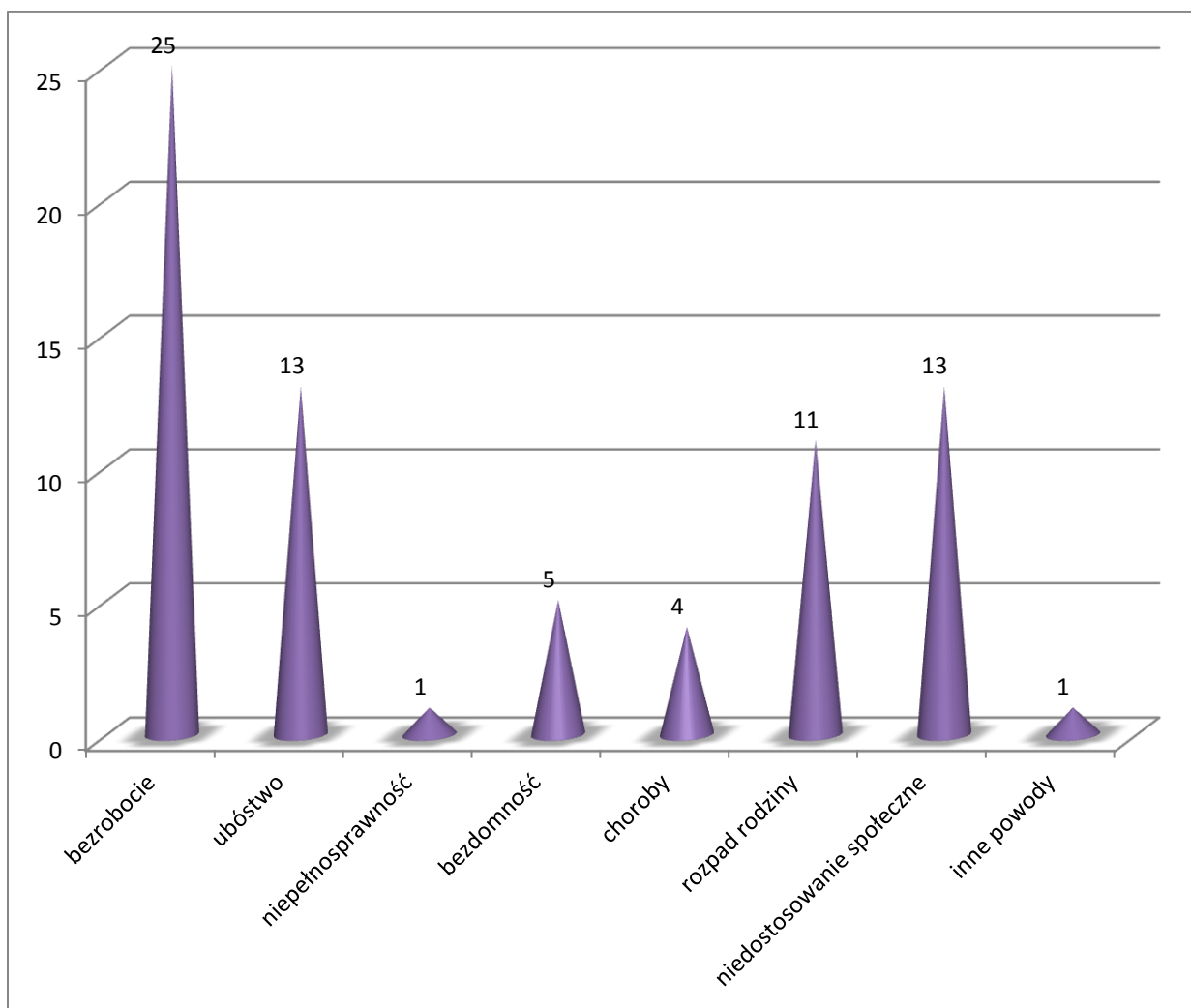
Występowanie zjawiska uzależnień w gminie

28 badanych wskazało, że często i bardzo często występują uzależnienia w gminie. Natomiast, że uzależnienia występują rzadko – wskazano 9 razy.

Wykres 24

Najczęstsze przyczyny występowania uzależnień w gminie

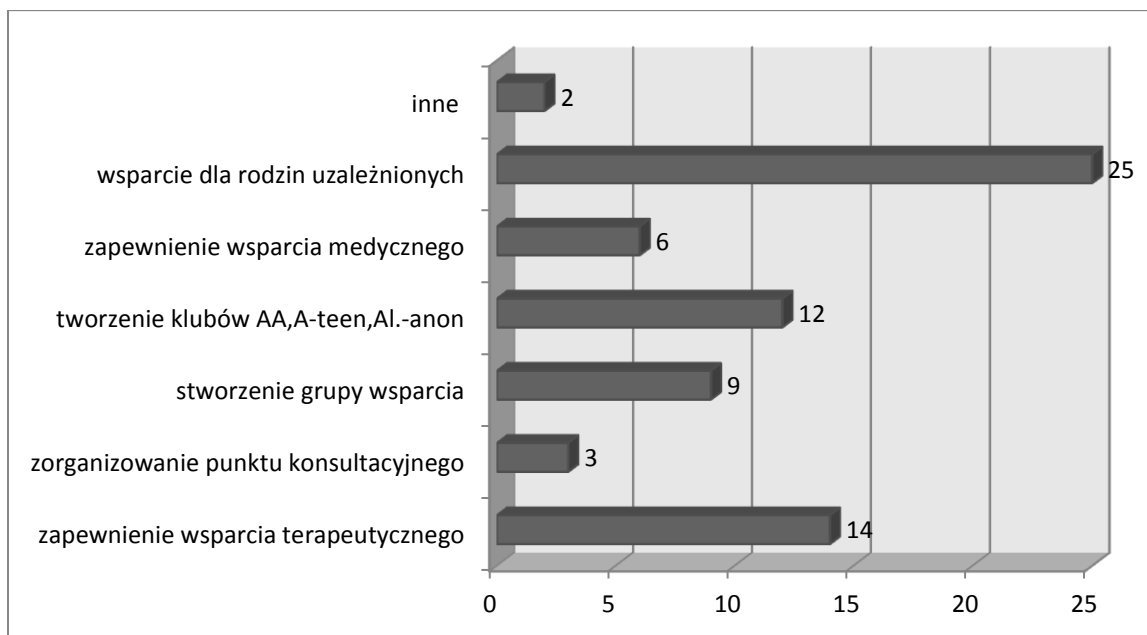

Za najczęstsze przyczyny występowania uzależnień uznano bezrobocie, następnie niedostosowanie społeczne i ubóstwo oraz rozpad rodziny. Badani mieszkańcy w dużym stopniu wskazywali na bezrobocie jako jedną z głównych przyczyn występowania uzależnień. W niektórych przypadkach trudno odróżnić czy bezrobocie jest przyczyną czy skutkiem uzależnień. Stwierdzenie tego wymagało by przeprowadzenia pogłębionej diagnozy sytuacji osób bezrobotnych i uzależnionych w gminie.

Dane te są jednak spójne z danymi statystycznymi oraz sprawozdawczością i potwierdzają trudną sytuację gminy w tym obszarze.

Wykres 25

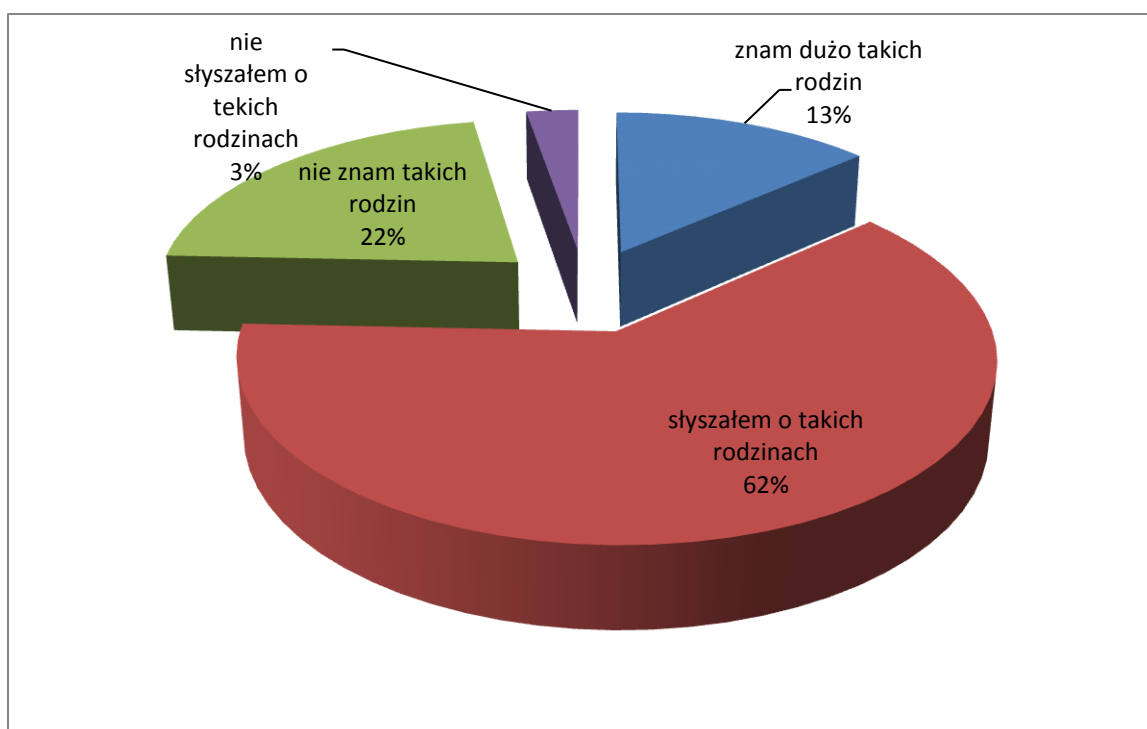
Działania konieczne do podjęcia na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin

Za najistotniejsze uznano w tym zakresie wsparcie dla rodzin uzależnionych oraz zapewnienie wsparcia terapeutycznego i utworzenie klubów AA, A-teen, Al – anon.

Wykres 26

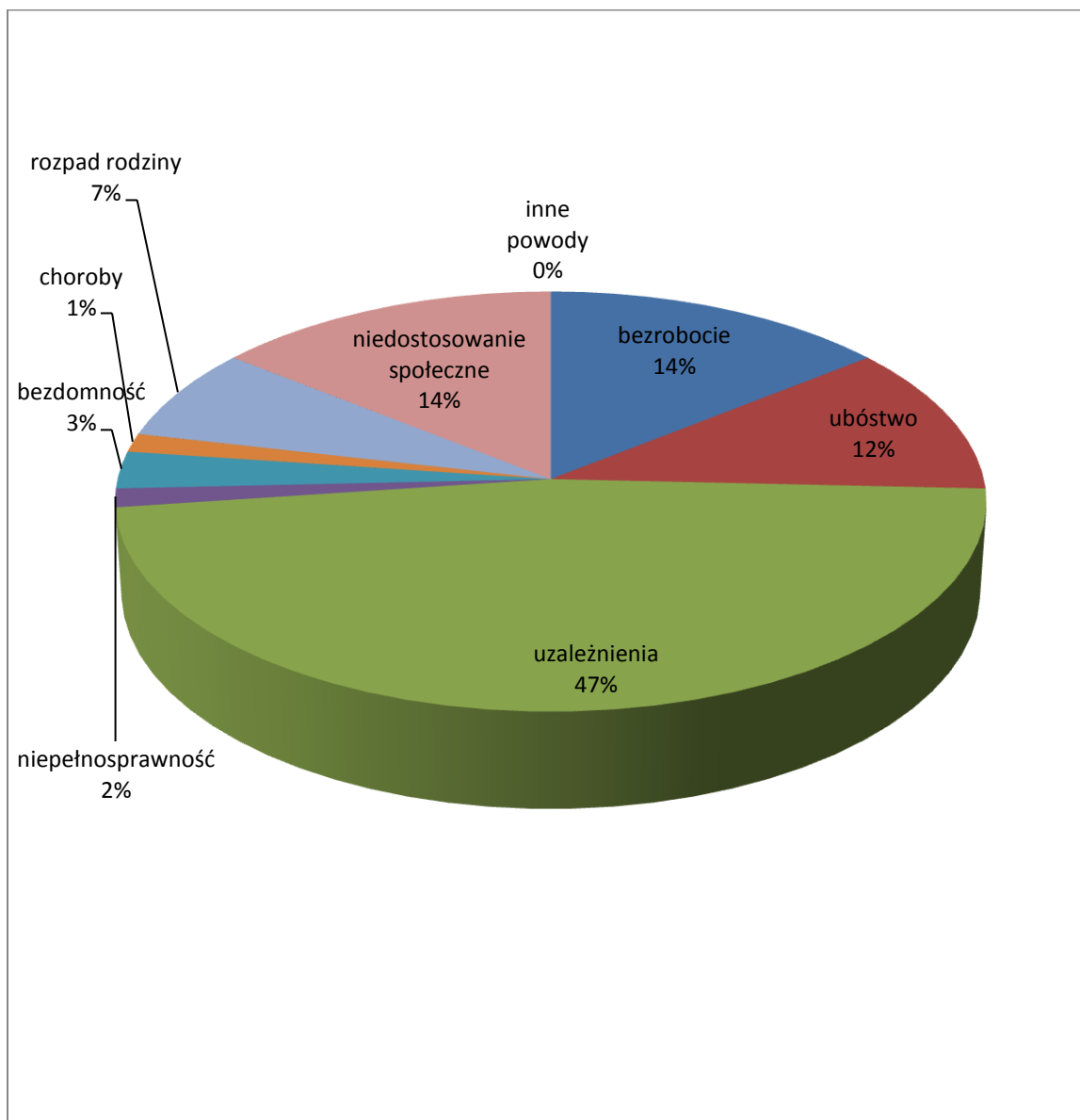
Występowanie na terenie gminy zjawiska przemocy domowej

62% badanych osób słyszało o rodzinach na terenie gminy Choczewo w których występuje przemoc domowa. 13% badanych zna dużo takich rodzin. Natomiast 22% badanych nie zna takich rodzin a 3% nie słyszało o takich rodzinach.

Wykres 27

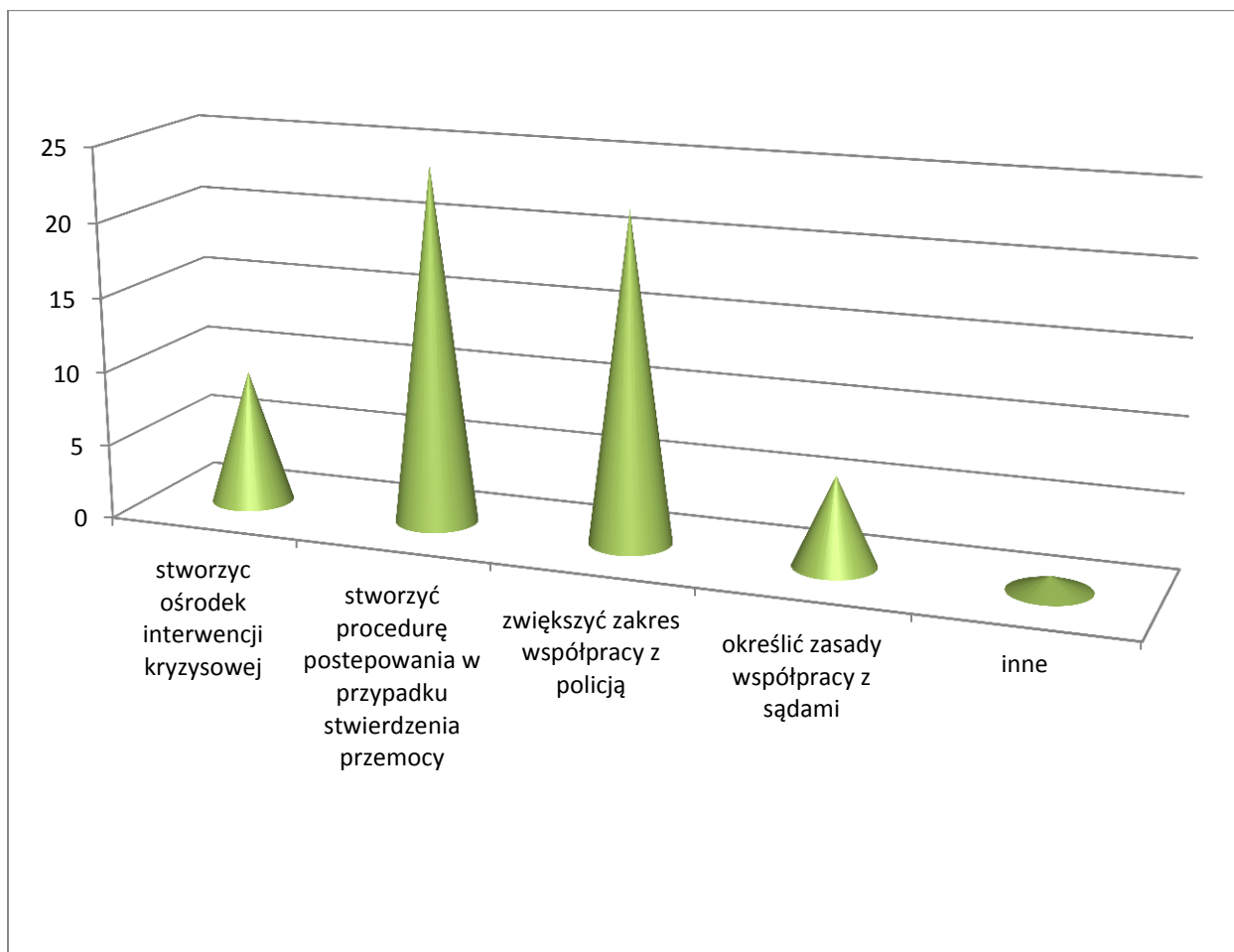
Najczęstsze przyczyny występowania przemocy domowej

Według respondentów najczęstszą przyczyną występowania przemocy domowej są uzależnienia w rodzinie – tak wskazano w 47%. Kolejnym powodem jest niedostosowanie społeczne – 14%, bezrobocie - 14% oraz ubóstwo – 12%.

Wykres 28

Działania konieczne do podjęcia na rzecz rodzin i osób dotkniętych przemocą domową

Według respondentów należy stworzyć procedurę postępowania w przypadku stwierdzenia przemocy oraz zwiększyć zakres współpracy z policją. Jak wynika z powyższego badania mieszkańcy nie posiadają wiedzy, na temat już istniejącej procedury „Niebieskie Karty” obowiązującej na terenie gminy Choczewo.

4.2 Analiza SWOT

Bardzo użyteczną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych jest analiza SWOT. Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i mocnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją.

Analizowany obszar - osoby uzależnione

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaplecze i infrastruktura dla sportu i rekreacji. 2. Profilaktyka w szkołach. 3. Praca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. 4. Dostęp do Klubów A/A i na terapię odwykową na terenie gminy i powiatu. 5. Stałe środki finansowe na działania związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi. 6. Sieć świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych. 7. Współpraca z kościołem katolickim. 8. Funkcjonowanie punktu konsultacyjnego.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak organizacji pozarządowych, które wspierają osoby uzależnione. 2. Brak specjalistów (terapeuta, psycholog, prawnik). 3. Brak kultury spożywania alkoholu. 4. Brak oferty profilaktycznej dla osób dorosłych. 5. Trudny dojazd do specjalistycznych punktów wsparcia.

Szanse:

- istnienie odpowiednich ośrodków leczenia uzależnień w powiecie.

Zagrożenia :

- konieczność dobrowolnych deklaracji leczenia,
- niewystarczające środki finansowe,
- niespójność przepisów.

Analizowany obszar - Rodzina

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Potencjał jednostek pomocy społecznej i instytucji współdziałających w zakresie pomocy osobom i rodzinom zagrożonych wykluczeniem	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niewystarczająca oferta asystentury rodzinnej. 2. Niedostateczna ilość środków finansowych.

<p>społecznym.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych. 3. Interdyscyplinarność działań. 4. Wsparcie rodzin dysfunkcyjnych (placówki wsparcia dziennego, świetlice). 5. Dobra sieć placówek oświatowych różnego rodzaju. 6. Dobra infrastruktura rekreacyjno – sportowa. 7. Wystarczająca ilość imprez. 8. Podtrzymywana tradycja lokalna. 9. Funkcjonowanie kół gospodyń wiejskich. 10. Dobra praca bibliotek. 11. Wspieranie przez samorząd organizacji pozarządowych i nieformalnych grup działających dla dzieci i młodzieży, 12. Dobrze wykwalifikowana kadra pedagogiczna. 13. Dobra koordynacja działań podmiotów pracujących na rzecz dzieci i młodzieży. 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Nieadekwatna do potrzeb liczba zatrudnionych pracowników. 4. Niedostateczna liczba specjalistów pracujących z rodziną. 5. Brak zintegrowanych działań na rzecz rodziny, niedostateczna współpraca między instytucjami pomocy społecznej oraz niedostateczna koordynacja działań pomiędzy instytucjami ps. 6. Niedostateczna ilość kadry. 7. Zbyt mało instytucji samopomocowych i ośrodków wsparcia dziennego 8. Ograniczona możliwość wpływu na rodziny biologiczne, którym odebrano dzieci. 9. Brak możliwości odizolowania osoby agresywnej od pozostałych członków rodziny 10. Ograniczone możliwości nabywania nowych mieszkań przez młode rodziny, wysoki koszt mieszkań i czynszów. 11. Brak budownictwa socjalnego. 12. Niewłaściwe zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży.
---	--

Szanse:

- budowanie zintegrowanego systemu wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- stworzenie i realizacja gminnego programu wsparcia rodziny,
- wzrost świadomości społecznej,
- coraz większa aktywność społeczeństwa w podejmowaniu działalności gospodarczej i samozatrudnienia,
- budowanie lokalnych systemów wsparcia dla dzieci opuszczających różne formy pieczy zastępczej,
- wprowadzenie procedury „Niebieskiej Karty”,
- możliwość pozyskiwania środków z UE na zadania pomocy społecznej,
- zainteresowanie zjawiskiem przemocy w rodzinie lokalnej telewizji prasy radia,

- akceptacja społeczeństwa dla działań na rzecz przeciwdziałania przemocy,

Zagrożenia :

- ukrywanie zjawiska przemocy domowej i rówieśniczej,
- zagrożenie bezdomnością osób i rodzin o niskich dochodach,
- wysokie koszty zatrudniania pracowników,
- system prawny pomocy społecznej sprzyjający kształtowaniu pasywnych postaw wobec poszukiwania pracy,
- rozwój szarej strefy zatrudnienia,
- przewidywany wzrost świadczeniobiorców pomocy społecznej (brak czasu na indywidualną pracę z rodziną, na kompleksowe podejście do rodziny),
- potencjalny wzrost klientów korzystających ze świadczeń z powodu bezdomności, alkoholizmu, narkomani,
- brak gwarancji bezpieczeństwa dla osób doświadczających przemocy,
- częste zmiany uregulowań prawnych dotyczących pomocy rodzinie,
- niewystarczająca oferta wspólnych szkoleń dla pracowników pomocy społecznej, policji, kuratorów, oświaty, ngo.,

Analizowany obszar - Bezrobocie

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Istniejące miejsca pracy dla mieszkańców gminy na jej terenie. 2. Napływ turystów.	1. Niski poziom wykształcenia długotrwale bezrobotnych. 2. Występowanie bezrobocia dziedzicznego. 3. Niskie wynagrodzenia. 4. Duży odsetek osób bezrobotnych w skali powiatu.

Szanse:

- spadek bezrobocia w gminie,
- rozwój branży turystycznej,
- rozwój inwestycji,

Zagrożenia :

- rozwój szarej strefy zatrudnienia,

- umowy śmieciowe.

Obszar analizowany - Ludzie starsi

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie imprez integracyjnych. 2. Dostęp do lekarza pierwszego kontaktu. 3. Istnienie pomocy sąsiedzkiej. 4. Oferta usług opiekuńczych. 5. Działalność Koła Emerytów i Rencistów. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niewystarczający dostęp do lekarzy specjalistów. 2. Niewystarczający dostęp do rehabilitacji. 3. Niewystarczająca oferta NFZ 4. Brak Dziennych Ośrodków Wsparcia 5. Niewłaściwa organizacja pracy NFZ

Szanse :

- możliwość organizowania festynów, imprez dla seniorów,

Zagrożenia:

- starzejąca się populacja.

Obszar analizowany – Niepełnosprawność

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Istnienie organizacji pozarządowych. 2. Istnienie oferty sportowo – rekreacyjnej. 3. Istnienie placówek dla osób niepełnosprawnych (WTZ). 4. Dostęp do lekarza pierwszego kontaktu. 5. Możliwość dofinansowania do zakupu leków, sprzętu rehabilitacyjnego, czasów rehabilitacyjnych itp. 6. Dobry dostęp dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do edukacji i możliwość przewozu tych osób do szkół. 7. Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych. 8. Wzrost świadomości osób niepełnosprawnych i ich rodzin. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak dostatecznej bazy dla usług rehabilitacyjnych. 2. Brak miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. 3. Brak środowiskowego domu samopomocy. 4. Brak Gminnego Programu Wsparcia dla Osób Niepełnosprawnych. 5. Brak Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Szanse :

- dostęp młodzieży niepełnosprawnej do szkolnictwa,

Zagrożenia:

- brak ofert pracy dla niepełnosprawnych osób.

Analizowany obszar - Przemoc

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych. 2. Profilaktyka w szkołach. 3. Wysoki poziom bezpieczeństwa w gminie. 4. Działania korekcyjno – edukacyjne dla sprawców przemocy w powiecie.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niewystarczający dostęp do specjalistów szczególnie psychologa, prawnika, terapeuty. 2. Brak gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar.

Szanse:

- Stworzenie gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar,

Zagrożenia:

- wzrost zachowań agresywnych wśród młodzieży.

5. Podsumowanie

Problemy społeczne jakie występują w Gminie Choczewo zostały zdiagnozowane przez zespół powołany ds. opracowania strategii na podstawie sprawozdawczości z realizacji zadań gminy, analizy ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców oraz analizy mocnych i słabych stron oraz dyskusji i spotkań tematycznych na ww. temat.

Podsumowując zebrane dane wyłoniono 4 najważniejsze obszary zjawisk z danych statystycznych i sprawozdawczości GOPS , które wymagają podjęcia działań tj.

- Ubóstwo rodzin
- Bezrobocie
- Niepełnosprawność i długotrwała choroba
- Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

Jeżeli chodzi o podsumowanie badania ankietowego to przedstawia się ono następująco.

Ponad połowa badanych mieszkańców uznała, że warunki życia w gminie są średnie i pozostały nie zmienione w ciągu ostatnich 5 lat.

Według badanych problemy występujące w gminie to:

- Bezrobocie
- Alkoholizm
- Ubóstwo
- Problemy ludzi starszych
- Niezaradność życiowa
- Niepełnosprawność
- Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych
- Długotrwała lub ciężka choroba
- Samotne wychowywanie dzieci
- Brak mieszkań
- Przemoc w rodzinie
- Wielodzietność
- Brak poczucia bezpieczeństwa

Obszary wykluczenia społecznego w gminie dotyczą przede wszystkim:

- Długotrwale bezrobotnych
- Alkoholików
- Rodzin mających trudności opiekuńczo – wychowawcze
- Osób starszych

Samorząd, według badanych powinien:

- uruchomić programy prac społecznie użytecznych
- wesprzeć organizacje pozarządowe działające w tej sferze
- zorganizować roboty publiczne
- upowszechnić zatrudnienie wspierane
- otworzyć kluby integracji społecznej

Badani słyszeli i znają rodziny ubogie na terenie gminy Choczewo. Głównym powodem popadania w ubóstwo według ankietowanych mieszkańców są:

- bezrobocie
- uzależnienia
- dziedziczone ubóstwo

- niedostosowanie społeczne

Rynek pracy był oceniony źle i raczej źle w gminie Choczewo. Powodem tego jest brak inwestycji według badanych oraz wysokie koszty zatrudnienia pracowników, niskie wydatki państwa na wsparcie zatrudnienia i niedostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy.

Działania, które by zmieniły tą sytuację to przede wszystkim:

- obniżenie kosztów zatrudnienia pracowników
- usprawnienie pośrednictwa pracy
- szkolenia zawodowe dla bezrobotnych
- staże i praktyki.

Sytuacja osób niepełnosprawnych oceniona jest przez mieszkańców jako średnia i dobra. Największym problemem osób niepełnosprawnych są bariery architektoniczne, ubóstwo i brak ofert pracy. Utrudniony jest również dostęp do specjalistycznej opieki i rehabilitacyjnych. Mieszkańcy wskazali też na utrudniony dostęp do transportu. Wskazano za najważniejsze zapewnienie dostępu do wszechstronnej rehabilitacji i leczenia, rozwój edukacji integracyjnej, wsparcie zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz zapewnienie i dostosowanie środków transportu do potrzeb.

Sytuacja osób starszych oceniona została średnio. Najczęstszymi problemami tych osób są schorzenia wieku podeszłego, ubóstwo, brak dostępu do lekarza specjalisty, samotność, brak wsparcia rodziny, brak ofert spędzania czasu wolnego.

Mieszkańcy zaproponowali stworzenie oferty spędzania czasu wolnego oraz rozwój usług opiekuńczych a także zwiększenie dostępności do specjalistycznych usług oraz promowanie klubów seniora. Zwrócono również uwagę na konieczność stworzenia programu pomocy osobom starszym.

Sytuacja dzieci i młodzieży jest oceniana na dobrą oraz średnią. 30% badanych oceniło ją negatywnie.

Przyczynami problemów wśród osób młodych i dzieci jest:

- alkoholizm w rodzinie
- dysfunkcja rodziny
- brak organizacji czasu wolnego

- demoralizacja
- picie alkoholu w środowisku

Za najskuteczniejszą walkę z problemami uznano:

- wspieranie rodziny
- organizowanie czasu wolnego dzieciom
- zapobieganie separacji rodziców i dziecka
- organizacja placówek wsparcia dziennego
- zapewnienie rodzicom właściwych umiejętności i wiedzy
- wpływanie na zdrowy rozwój dziecka

Mieszkańcy ocenili gminę jako miejsce bezpieczne. Tak uznały 23 osoby na 37 badanych. Dużo osób nie miało zdania na ten temat.

Przyczynami braku poczucia bezpieczeństwa są między innymi:

- mała liczba patroli policyjnych
- pijący alkohol na ulicach i placach
- brak oznaczonych przejść dla pieszych
- częste wypadki samochodowe.

Badani mieszkańcy uznali, że uzależnienia występują często i bardzo często – tak podało 28 osób. Przyczynami uzależnień są bezrobocie, niedostosowanie społeczne i ubóstwo oraz rozpad rodziny. Odpowiedzią na te problemy powinno być wsparcie dla rodzin uzależnionych oraz zapewnienie wsparcia terapeutycznego, tworzenie klubów AA i in..

62% badanych osób słyszało lub zna rodziny w których występuje przemoc. Według ankietowanych z przemocą w rodzinie wiążą się uzależnienia, niedostosowanie społeczne, bezrobocie i ubóstwo. Głównym działaniem powinno być stworzenie procedury postępowania w przypadkach przemocy w rodzinie oraz zwiększenie zakresu współpracy z policją.

Wobec powyższego uznano, że problemy dla których należy zaprogramować działania to:

1. Ubóstwo
2. Bezrobocie
3. Niepełnosprawność i długotrwała choroba
4. Wsparcie rodziny

Działania te powinny być realizowane w ramach zintegrowanego systemu współpracy różnych podmiotów, przede wszystkim instytucji publicznych i organizacji pozarządowych.

6. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

6.1 Część programowa

Misja: Wysoka jakość życia mieszkańców Gminy Choczewo. Zapewnienie mieszkańcom wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Obszar: Ubóstwo

Cel główny: Dalszy rozwój systemu zaspokajania podstawowych potrzeb rodziny

Cele szczegółowe: Ograniczenie ubóstwa i zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzinom najuboższym.

Zadanie 1: Udzielanie pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej

Czas realizacji: 2015 – 2025

Źródła finansowania: środki własne gminy, środki na zadania zlecone, środki UE

Wskaźnik: liczba osób objętych wsparciem (zgodnie ze sprawozdaniem) x 1 w roku

Realizator: GOPS Choczewo

Zadanie 2: Realizowanie programów służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb: dożywianie, wyprawki szkolne, stypendia, zasilki szkolne

Czas realizacji: 2015 – 2025

Źródła finansowania: środki własne gminy, środki na zadania zlecone, środki UE

Wskaźnik: liczba osób objętych wsparciem (zgodnie ze sprawozdaniem)

Realizator: GOPS Choczewo, UG Choczewo

Zadanie 3: Uzyskanie zatrudnienia w GOPS zgodnie z ustawą o pomocy społecznej art. 110 pkt. 11 oraz ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Czas realizacji: 2015 – 2025

Źródła finansowania: środki własne gminy, środki UE, środki MPiPS

Wskaźnik: liczba pracowników socjalnych i asystentów zatrudnionych w GOPS zgodna z zapisami ustaw

Zadanie 4: Realizacja pracy socjalnej

Czas realizacji: 2015 – 2025

Źródła finansowania: środki własne gminy, środki UE

Wskaźnik: liczba rodzin objętych pracą socjalną

Obszar: Bezrobocie

Cel główny: Wsparcie osób bezrobotnych poprzez aktywizację społeczną.

Cel szczegółowy: Aktywizacja społeczna osób bezrobotnych poprzez realizację projektów.

Zadanie 1: Zmniejszenie skutków bezrobocia poprzez wsparcie osób bezrobotnych i ich rodzin

Czas realizacji: 2015 – 2025

Źródła finansowania: środki własne gminy, GOPS, środki UE

Wskaźnik: liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia
(zgodnie ze sprawozdaniem

Realizator: GOPS

Zadanie 2: Realizacja projektów i programów skierowanych do osób bezrobotnych

Czas realizacji: 2015 – 2025

Źródła finansowania: środki własne gminy, środki UE

Wskaźnik: liczba osób bezrobotnych biorących udział w programach, szkoleniach itp.
(zgodnie ze sprawozdaniem) x 1 w roku

Realizator: GOPS

Zadanie 3: Podniesienie jakości współpracy z instytucjami odpowiedzialnymi za aktywizację zawodową osób bezrobotnych.

Czas realizacji: 2015 – 2025

Źródła finansowania: środki własne gminy, środki UE

Wskaźnik: liczba osób bezrobotnych biorących udział w programach, szkoleniach itp.
(zgodnie ze sprawozdaniem) x 1 w roku

Realizator: GOPS

Obszar: Niepełnosprawność i długotrwała choroba

Cel główny: Zapewnienie pełnego udziału w życiu społecznym osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych.

Cele szczegółowe: Lepsze warunki i jakość życia osób niepełnosprawnych

Zadanie 1: Informowanie o możliwościach uzyskania pomocy z PCPR, PFRON, PUP i inne.

Czas realizacji: 2015 – 2025

Źródła finansowania: UG, GOPS

Wskaźnik: 100% osób zainteresowanych

Realizator: GOPS Choczewo

Zadanie 2: Organizacja imprez kulturowo – sportowych dla osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych

Czas realizacji: 2015 - 2025

Źródło finansowania: środki własne gminy, środki pozyskane z PFRON, Stowarzyszenia, Fundacje

Wskaźnik: liczba imprez

Realizator: UG Choczewo, GOPS, Stowarzyszenia, Fundacje

Zadanie 3: Udzielanie pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej

Czas realizacji: 2015 – 2025

Źródła finansowania: środki własne i zlecone

Wskaźnik: liczba osób niepełnosprawnych objęta pomocą

Realizator: GOPS Choczewo

Cele szczegółowe: Promocja bezpiecznego i zdrowego stylu życia (programy profilaktyczne, profilaktyczne badania)

Zadanie 1: Powstanie gminnego programu ochrony zdrowia psychicznego

Czas realizacji: 2015 – 2016

Źródła finansowania: środki własne gminy

Wskaźnik: 1 program

Realizator: UG Choczewo

Zadanie 2: Aktywizacja osób niepełnosprawnych

Kierowanie do WTZ

Czas realizacji: 2015 - 2025

Źródło finansowania: środki zlecone z budżetu państwa, środki własne

Wskaźnik: liczba uczestników z gminy Choczewo

Realizator: GOPS Choczewo

Zadanie 3: Stworzenie warunków do powstania ŚDS w gminie Choczewo

Czas realizacji: 2015 - 2025

Źródło finansowania: środki zlecone z budżetu państwa, środki własne

Wskaźnik: podjęcie rozmów z osobami decyzyjnymi

Realizator: GOPS Choczewo

Obszar : Wsparcie rodziny

Cel główny: Wzmocnienie podstawowych funkcji rodziny

Cele szczegółowe: Efektywny system wspierania rodziny i dziecka

Zadanie 1: Stworzenie Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Czas realizacji: 2015 - 2015

Źródło finansowania: środki GOPS

Wskaźnik: 1 program

Realizator: GOPS

Zadanie 2: Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców poprzez udział w szkoleniach, spotkaniach, prelekcjach

Czas realizacji: 2015 - 2025

Źródło finansowania: środki własne realizatorów, środki UE

Wskaźnik: liczba zorganizowanych spotkań

Realizator: szkoły, GOPS, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wejherowie, parafie.

Zadanie 3: Zatrudnienie asystenta rodziny

Czas realizacji: 2015 – 2025

Źródło finansowania: środki własne gminy, środki MPiPS

Wskaźnik: liczba zatrudnionych asystentów – 2

Realizator: GOPS

Zadanie 4: Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego

Czas realizacji: 2015 – 2025

Źródło finansowania: środki własne gminy

Wskaźnik: liczba zatrudnionych psychologów – 1, liczba zatrudnionych terapeutów – 1,
liczba zatrudnionych prawników - 1

Realizator: GOPS

Cel szczegółowy: Wzmacnianie środowiskowych form aktywizacji społecznej dzieci i młodzieży (profilaktyka wykluczenia społecznego)

Zadanie 1: Rozszerzenie zajęć pozalekcyjnych

Czas realizacji: 2015 – 2025

Źródło finansowania: środki własne gminy, środki z funduszu alkoholowego

Wskaźnik: liczba inicjatyw

Realizator: szkoły, GKRPA

Zadanie 2: Zapewnienie wypoczynku letniego i zimowego dzieciom i młodzieży

Czas realizacji: 2015 – 2025

Źródło finansowania: środki własne gminy, środki z funduszu alkoholowego, środki

Kuratorium Oświaty

Wskaźnik: liczba dzieci uczestniczących w wypoczynku

Realizator: szkoły, GKRPA

Zadanie 3: Rozwój wolontariatu w gminie na rzecz wsparcia dzieci i młodzieży

Czas realizacji: 2015 – 2025

Źródło finansowania: środki własne gminy, GOPS

Wskaźnik: liczba wolontariuszy, liczba dzieci objętych wolontariatem

Realizator: GOPS, Szkoły, Świetlice

Cele szczegółowe: Zmniejszona skala występowania zjawiska przemocy w rodzinie.

Zadanie 1: Przeciwdziałanie występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie

Czas realizacji: 2015 – 2025

Źródło finansowania - środki własne gminy

Wskaźnik: liczba działań podjętych przez Zespół Interdyscyplinarny

Realizator: Zespół Interdyscyplinarny

Zadanie 2: Stworzenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar

Czas realizacji: 2015 – 2015

Źródło finansowania - środki własne gminy, GOPS

Wskaźnik: 1 Program

Realizator: UG, GOPS

Zadanie 3: Podejmowanie skutecznych interwencji

Czas realizacji: 2015 – 2025

Źródło finansowania - środki własne gminy

Wskaźnik: liczba założonych NK, Liczba spotkań grupy roboczej, liczba zakończonych procedur

Realizator: członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, instytucje działające w ramach ustawy o przeciwdziałaniu przemocy

Cele szczegółowe: Skuteczna profilaktyka i zminimalizowane negatywne skutki uzależnień.

Zadanie 1: Wspieranie działań na rzecz kształtowania postaw i umiejętności społecznych ważnych dla zdrowia i trzeźwości.

Czas realizacji: 2015 – 2025

Źródło finansowania - środki własne gminy, środki GKRPA

Wskaźnik: liczba działań podjętych przez GKRPA

Realizator: GKRPA, Szkoły, GOPS, Policja

Zadanie 2: Zwiększenie skuteczności i dostępności specjalistycznego wsparcia dla rodzin borykających się z problemem uzależnienia.

Czas realizacji: 2015 – 2025

Źródło finansowania - środki własne gminy, środki GKRPA

Wskaźnik: liczba zatrudnionych specjalistów

Realizator: GKRPA, Szkoły, GOPS, Policja

Zadanie 3: Zmniejszenie skali degradacji psychofizycznej osób uzależnionych.

Czas realizacji: 2015 – 2025

Źródło finansowania - środki własne gminy, środki GKRPA

Wskaźnik: liczba osób uzależnionych skierowanych na leczenie

Realizator: GKRPA, Szkoły, GOPS, Policja

6.2 Źródło finansowania

Do podstawowych źródeł finansowania działań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych należy zaliczyć:

- środki zlecone budżetu państwa,
- środki własne z budżetu gminy,
- środki z powiatu,
- środki unijne,
- środki organizacji pozarządowych.

6.3 System realizacji

Zasadniczymi narzędziami realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będą gminne programy w szczególności dotyczące przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, pomocy społecznej, profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania przemocy i współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Kolejnym z elementów realizacyjnych GSRPS pomimo pewnej demarkacji zakresów będą powiatowe programy strategiczne oraz regionalne programy.

6.4 System monitoringu i ewaluacji

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem wyznaczającym ogólne kierunki działań na terenie Gminy Choczewo na rzecz poprawy sytuacji mieszkańców. Realizacja strategii jest uzależniona od wielu czynników, z których za najważniejsze uznaje się:

- sytuację finansową samorządu lokalnego,
- stopień zaangażowania lokalnych zasobów instytucjonalnych oraz organizacji ,
- aktywność mieszkańców Gminy.

Założono, że Strategia będzie realizowana do 2025 r., co nie oznacza, że jest ona dokumentem zamkniętym. Poszczególne przedsięwzięcia w ramach strategii będą monitorowane przez realizatorów oraz zespół ds. monitorowania strategii. Zadaniem zespołu będzie obserwowanie sposobu realizacji strategii oraz korygowanie jej zapisów do zmieniających się warunków i wymogów.

Ewaluacja będzie dokonywana raz w roku, a jej wyniki zostaną przedłożone Radzie Gminy w formie sprawozdania z realizacji zadań.